

REDACTIA

Deak Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an 20 cor.

Pe jumătate an .. 10 .

Pe 1 lună 2 .

N-ri de Duminică pe an 4

coroane.

Pentru România și America

10 coroane.

Pentru România și străinătate

smeriți de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deak Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima

dată 14 bani; a doua oară

12 bani; a treia oară 8 bani

de fiecare publicațiune.

Manuscripte nu se

inapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

Anul X.

NUMĂR DE DUMINECĂ

Nr. 36.

Serbătoarea serbătorilor.

(*) Imprăștiți dela Nistru pân' la Tisa, din munții Marmăției până la Pind, dela Marea-Neagră până la Adriatică și ajunși sub stăpânirea a trei împărați: al Austriei, Rusiei și Turciei, și a doi crai: al Ungariei și Serbilor, precum suntem destui și în principatul Bulgariei, — noi toți acești Români *numai politicește* suntem despărțiți de frații din România! In vinele noastre curge același sânge, vorbim aceeași limbă, avem aceeași credință și aceleași obiceiuri. *Sufletește* nu e deci deosebire între noi. Când vorba e de bucuria și — Dumnezeu să-i ferească — de întristarea fraților din România, nu mai sunt Carpați, Dunăre ori Balcani, ci simțim împreună, ori pe unde ni-a imprăștiat soarta.

Praznicul mare din România este deci al tuturor Românilor. Iată de ce încă din vară curg valuri — valuri la București Români din toate părțile, să vadă propășirea *Țării* și mai presus de toate să se bucure de obșteasca înfrățire... De când ne pomenim adică, noi Români n'am ajuns zile mai fericite: pe pământul României de sine stătătoare, pe vremea întâiului rege, sub care granițele României au fost mutate până la marea largă, ca sub Mircea cel bătrân, — se îmbrățișează Români din patru unghiuri!

S'au dus la București nu numai frunțași din toate părțile, ci toate corurile de seamă, să ducă închinare țării ajunsă la așa stare înfloritoare și regelui că Cerul i-a hărăzit o domnie atât de bogată în fapte mari. *Firu* dela Oradie, cu ai lui Românași recrutați de pe plaiuri unde unii uitaseră să mai cânte românește, *Șepețan* cu sprintenii Români do-

goriți de soarele câmpiei bănațene, *Avram Corcea* cu ai săi poporeni pui de lei, falnicii orăvițeni și reșițeni, vestitul cor lugojan cu maieștrul *Vidu* și mândrețea de cor seliștean, ca să vorbim numai de cei mai cunoscuți, ajungând la București, în Arenele Romane cari ne spun că avem aceeași obârșie, cu drept cuvânt puteau cânta: »Azi e zi cu soare... Pentru că nici odată sentimentului de solidaritate națională nu i-s'a dat o mai strălucită manifestare. In doinele ce au cântat, a tresăltat sufletul întregului popor românesc... Și când s'au dus la Sinaia, să vadă pe regele care nu numai a scris, ci *a făcut istorie*, și pe regina care mamă bună s'a dovedit când sângele românesc curgea și-roaie, urmăritu-i-au cu gândul Români dela Nistru pân' la Tisa!

Dacă a fost mare și până acum dorul nostru de a vedea România, de aci încolo pe toți are să ne muncească acest dor. Parcă-i pizmuim pe cei ce au avut norocul să umble prin atâtea locuri.

Și nu poate fi pentru noi lucru mai scump decât dragostea de care au fost împărțiți și impresiile bune ce aduc dela frați. Lumii întregi s'a dovedit, că nici Ardeleanul, nici Bănățeanul, nici Bucovineanul nu e răsleț pe lumea asta, ci frați buni are peste Carpați și când vorba e de *neam*, pier granițele și una suntem în bucurie și durere.

Cu drept cuvânt deci un confrate din București a zis că sosirea în România a corurilor noastre a fost serbătoarea serbătorilor. Așa credem și noi.

Vor și pomeni-o toți Români până în veacuri!

Serbătoarea neamului.

De Ioan Slavici.

E o faptă adevărată, știută de toată lumea și netăgăduită de nimeni, că în anul o sută și șase după nașterea lui Christos împăratul Traian a supus Dacia și a colonizat-o cu oameni aduși din toată întinderea împărăției sale.

Lucru nu mai puțin adevărat, nu mai puțin știut de toată lumea, nu mai puțin netăgăduit de nimeni este, că noi Români, peste douăsprezece milioane de oameni ne socotim noi înșine urmași ai coloniștilor aduși de împăratul Traian pe pământul acesta și sărbătorim azi, după o mie și opt sute de ani, reamintirea descălecării neamului nostru pe pământul acesta.

E o minune, că aici, unde atâtea seminții s'au stins luptându-se între ele, neamul românesc, care a fost asuprit de toate, dăinuiește și astăzi, crește, se întărește și înflorește, și noi Români, cari suntem creștini în cel mai bun înțeles al cuvântului, nu putem să înțelegem minunea aceasta decât pătrunzându-ne în fiecare zi de gândul, că Dumnezeu, care toate le stăpânește, ne-a păstrat și ni-a dat tărie, ca să putem îndura toate suferințele, prin care am trecut și tot mai trecem, pentru că vrea să facem, cum zice marele nostru poet, voia lui aici pe pământ.

Acesta e gândul, de care sunt pătrunși azi toți Români, ori și unde se vor fi aflând ei și ori și care le-ar fi soarta, și sărbătoare e pretutindenii unde trăiesc Români, căci pretutindenii inimile sunt înălțate și îndreptate spre Dumnezeu, care el singur

Călugărul Eliseiu.

Un chip cum e zugrăvit S-tul Nicolae: barbă albă ca neaua, ochi cu privire plină de bunătate și smerenie, — așa a fost călugărul Eliseiu dela sfânta mănăstire a Sinaii. Un pictor din străinătate, care petrece în România și zugrăvește pentru M. Sa Regele Carol o icoană mare, l'a și luat ca model...

S'a rugat lui Dumnezeu și a slugit oamenilor în sfânta mănăstire patruzeci de ani. Și nici o dorință ori patimă nu i-a tulburat liniștea sufletească. N'a rîvnit să ajungă mai mult decât simplu călugăr, starețul archimandrit Nifon așa zicând cu sila l'a pornit la mitropolia din București pentru a fi înălțat la treapta de — diacon.

Intr-o Sâmbătă, nu-s încă două săptămâni d'atunci, ni-a servit masa. Imi făcea impresia că sunt la mama acasă, sosit după ani mulți, cu atâtea grije și dragoste era față de noi. Seara, nainte de a ne culca, a venit să ne întrebe dacă poftim ceva, ni-a adus apă rece și câte-o dulceață.

Dimineața, când să mă plimb pe splendida terasă din jurul mănăstirii, întâlnesc pe veneratul stariț: abătut, trist, obosit...

»Nu știi nenorocirea?«... Imi zice.

Un fior de îngrijorare mă străbate.

»Ce?« — întreb.

»Eliseiu a murit azi noapte«.

Și-mi povestii amănuntele.

Nainte de a se insera, cântase încă în biserică. Asta era slăbiciunea lui ori mai bine: virtutea! Ii plăcea să cânte și era mândru crezându-se cel mai distins cântăreț bisericesc. A și fost! Cânta acompaniându-se cu chitara. L'au ascultat și laudat trei mitropoliți și M. M. L. L. Regele și Regina.

Se și plânse că se simte cam rău. Și el și ceilalți credeau că e la mijloc o indispoziție ușoară, trecătoare. Pe la miezul nopții însă i-s'a făcut rău de tot, s'a chemat doctorul, dar nici acesta n'a putut să-i ajute... Pe când s'a luminat de ziuă, trecuse la viață de veci!... Liniștit, cum a trăit, în brațele fraților pe cari i-a iubit, și-a închis ochii fără a mai simți cum se desăvârșește din această viață pământească.

Curtea regală fiind încunoștințată, M. Sa Regina a exprimat, prin doamna de onoare, condolențe, a trimis flori și pe doamna de onoare să fie de față când se face prohodul. Zărele de frunte au publicat mișcătoare necroloage, căci mulți l'au cunoscut pe călugărul Eliseiu, am putea zice: toți câți au trecut pe la sfânta mănăstire.

L'a cunoscut bine și apreciat îndeosebi perechea regală. Nainte de a se clădi castelul Peleş, se știe: perechea regală douăsprezece veri de a rîndul a stat la mănăstirea din Sinaia... Iiie, p'atunci nu se călugărise încă, era un tip în mănăstire și cu un rar devotament față de Suverani.

Când își va scrie memoriile, archimandritul Nifon ne va povestii multe scene mișcătoare de pe acele vremuri și multe întâmplări cari înveseleau viața suveranilor; în toate Iiie juca rol, căci în nevinovăția lui spunea adevărurile într-o formă elementară, originală... Făcea haz de el mai ales »buna Doamnă« și regină.

O pereche de mătâni (aduse lui dela Ierusalim de starițul Nifon), o iconiță iubitară (dela regele) chitara și câțiva franci, — iată tot ce a rămas dela el — ca bogății pământești.

Lăsat-a însă jale adâncă în sufletul tuturor celor cari l'au cunoscut, nemângăiat a rămas mai presus de toți cucernicul stariț căruia Eliseiu i-a fost mâna dreaptă. Câtă vreme va dăinui mănăstirea Sinaia, și ea va trăi cât țara, memoria lui Elisei are să rămână, cum se și cuvine să fie pomeniți cei cari nu în deșertăciune au petrecut viața, ci laudând pe Domnul!

Leandru.

a putut să ne treacă prin marile încercări ale vieții noastre de optsprezece veacuri.

Chiar și dacă n'ar mai fi și altceva, și atât e destul, ca una să se simtă sufletește toți cei-ce de același gând sunt pătrunși și să fie porniți a se aduna, pentruca împreună să-și dea pe față bucuria de a fi ajuns unde sunt și hotărârea de a merge înainte spre împlinirea menirii lor.

S'au adunat nu de mult în Bucovina, la mormântul lui Stefan cel mare, s'au adunat în Ardeal, la expozițiunea din Sibiu, și se adună acum la București, unde se serbează de odată cu nașterea neamului românesc și iubileul domniei de patruzeci de ani al regelui Carol cel chibzuit.

Din toate aceste adunări a ieșit și iese la iveală adevărul, că ori-și-cât de depărtați ar fi unii de alții și ori-cât de deosebite ar fi condițiunile, în care trăiesc, Românii se simt același popor și că durerile unuia dintre dânșii sunt durerile tuturor, bucuriile unuia bucuriile tuturor.

E învederat azi adevărul acesta, și orb ar fi cel ce n'ar voi să-l știe, smintit cel ce ar voi să-l tăgăduiască, nesocotit cel ce n'ar voi să fie seamă de el. Adunându-se în fața lumii întregi, Românii vor să vestească pe toți, că cel ce lovește pe unii dintre dânșii pe toți și-i face dușmani și inimile tuturor le câștigă cel ce ajută pe unii dintre dânșii în lucrarea lor culturală.

Dacă sunt în țările locuite de Români oameni, cari ar dori, ca altfel să fie, ei trebuie să se împace cu gândul, că așa este și că dușmăniți vor fi de toți Românii, dacă vor jigni pe concetățenii lor români în lucrarea lor culturală.

Traian nu i-a adus pe Români în Dacia, ca să prade și să asuprească, ci ca să mențină ordinea legală și să propage cultura! Azi, după o mie și opt-sute de ani, noi Românii, urmași adevărați ai acelor Romani, stăruim a fi susținători ai ordinii ie-gale și propagatori ai culturii și nu iertăm pe cei ce ne împedecă în împlinirea menirii noastre.

«In hostem suprema auctoritas esto» — ziceau străbunii nostri: așa ziceam și noi, ear dușmanii nostri sunt ei ce-și dau silința de a înăbuși viața noastră națională.

Cu atât mai virtuos vor iubi și vor ajuta în toate împrejurările României pe cei ce vor lăsa liberă dezvoltarea morală și intelectuală a concetățenilor săi români, că ține minte Românul binele ce i-se face.

Va alege fie-care potrivit cu firea și cu priceperea sa.

Românii din «toate unghiurile» se adună la București — nu ca să amenințe, nici ca să adimenească, ci ca să se bucure împreună și să se îmbărbăteze unii pe alții.

O știre inexactă. După unele zăre din România s'a strecurat și în presa noastră de dincoace o veste alarmantă despre fruntașul nostru dr. Nicolae Oncu. S'a scris anume, că dlui Oncu i-s'a făcut rău sub decursul audienței corurilor la Maj. Sa regele Carol și că însași Maj. Sa Regina i-ar fi dat acolo întâile îngrijiri.

Știrea este absolut inexactă. Dl Oncu și sub decursul audienței și mai nainte și acum s'a bucurat și se bucură de o perfectă sănătate.

Adevărul e, că la audiența corurilor, dl Oncu, după convorbirea avută deja cu Maj. Sa Regele, a ieșit din șir, simținduse puțin obosit și s'a așezat pe un scaun. Atunci

Maj. Să Regina s'a apropiat de dânsul și s'a întreținut prea grațios mai multe minute cu dl Oncu.

Chiar după aceasta a urmat un cercle mai lung acordat de MM. LL. deputaților dr. Nicolae Oncu, Coriolan Brediceanu și Stefan Petrovici.

Aradanii la expoziție. Azi după amiazi la 5 ore pleacă grupa aradană la expoziția din București. In grup sunt o mulțime de fruntași din comitat, atât cărturari cât și țărani.

Lupta în comitate.

Dela Dej primim un lung raport despre bărbăteasca luptă purtată de Români în congregația comitatului, ședința dela 29 August. In fruntea luptei au fost dr. T. Mihali și dr. Al. Vaida, deputați, precum au vorbit cu mult curaj și dnii avocați dr. I. Cherecheș și Dr. C. Barbul.

In numărul viitor vom publica acest raport.

Intre alegători.

După darea de samă ținută în 26 Aug. a. c. Dr. T. Mihali deputatul cercului Ileana-Mare și-a continuat turneul în 27 și 28 Aug. prin cerc în comunele chiorene.

Pretutindenea a fost primit cu mare însuflețire, porți triumfale, vii aclamații, rostindu-i-să din partea preoților vorbiri de bineventare, la cari Dr. Mihali răspundea ca un adevărat păstor al lor și prin tonul său dulce și oratoria-i distinsă îi transpunea în sferii înălțătoare, îi mângăia și asigura de un viitor mai fericit.

A vizitat pe mai mulți fruntași alegători, cu deosebire pe acei alegători cărora li-s'a făcut neîndreptățiri din partea administrației fiind escortați de jandarmi fără nici o vină. Și-a luat notițe pretutindenea despre plângerile celor neîndreptățiți, a promis, că cât îi va fi cu putință va lucra pentru binele lor și va fi gata a sări ori și când în apărarea lor.

Cu ochi scăldați în lacrimi să apropiau bătrâni cu plete cărunte de iubitul lor deputat și dând mâna cu el, îi mulțumeau pentru lupta ce a dus-o împreună cu ceilalți tovarăși în casa țării zicând: »Noi și copiii nostri ne rugăm în toate rugăciunile noastre să vă ajute Dumnezeu și să vă întărească în lupta grea ce a-ți pornit. Noi nu vom ajunge acele zile să gustăm din izbânda luptei d-voastre dar vom muri în nădejdea că copiii și nepoții nostri să vor bucura de roadele luptei începută de d-voastră«.

Nu am cuvinte să descriu însuflețirea și dragostea cu care a fost primit Dr. T. Mihali din partea alegătorilor! Cu drept cuvânt pot însă afirma, ca primirea dsale în cerc a fost primire a unui adevărat erou și luptător neînfrânt!

Marti (28 Aug.) de cătră sară Dr. T. Mihali în trăsura-i cu 4 cai decorată cu cununi și buchete de flori dela iubii lui alegători sosește în Dej. Iși poate închipui publicul cetitor cu ce ochi rău și cu câtă invidie a fost privit din partea patrioților dela putere din Dej. *Raportor.*

După cum v'am avizat, Duminecă în 9 l. c. și-a ținut deputatul dr. Iuliu Maniu darea de samă înaintea alegătorilor săi din Vințul-de-jos.

Deputatul național dr. Maniu a plecat din Alba-Iulia însoțit de deputații Teodor Mihali și Vaida-Voevod apoi dr. Marciac, dr. Patița jun. și a. cu trăsuri, sosind la 10 ore în Vințul-de-jos, unde au fost primiți cu mare însuflețire de către miile de popor ce se adunase.

Deputații au mers de-adreptul la biserica ortodoxă unde se serviă serviciul divin. Au intrat în biserică și au ascultat până'n sfârșit sf. liturgie și prestațiunile frumoase ale corului din Sas-Sebeș, care a executat răspunsurile liturgice.

După terminarea serviciului divin, deputatul Maniu însoțit de preotul local a făcut unele vizite, la pretură, la fostul prezident

electoral, la preoții tuturor confesiunilor etc. — în vreme ce poporul se adună mereu la locul destinat pentru adunare.

Darea de seamă

Adunarea s'a deschis la 11 și jum. Public foarte mult. Peste 3000 de inși au putut fi de față din Vinț și comunele învecinate. Alegătorii unguri nu s'au prezentat.

Deputații naționali s'au prezentat la adunare, invitați de o deputație de 5 inși. Sosind la adunare sunt aclamați cu o însuflețire de nedescris. Adunarea a fost prezidată de părintele Maniu din Vinț.

După o scurtă cuvântare a sa, ia cuvântul deputatul I. Maniu și-și ține darea de seamă, des întreruptă de aprobările și aclamațiile mulțimei.

După darea de samă a deputatului a luat cuvântul deputatul Mihali apoi deputatul Vaida-Voevod.

Sub durata adunării a sosit cu trăsura deputatul dr. Aurel Vlad.

A luat apoi și dânsul cuvântul.

La apoi cuvântul preotul gr.-or. din Cârna dl Chirila și propune următoarea rezoluțiune, care se primește cu unanimă însuflețire:

»Alegătorii și poporul român din cercul electoral al Vințului-de-jos, aderează neclintit la programul național român, aprobă întru toate activitatea și procedura deputaților naționaliști și-i invită să continue neștrămutat apărarea drepturilor naționale ale poporului român«.

Adunarea s'a terminat apoi la ora 1 și un sfert.

După adunare s'a dat un banchet la otelul »Două pistoale«. Toată inteligența, preoții și învățătorii mulți și și țărani au luat parte la banchet, care a durat într-o dispoziție foarte avântată.

Întâiul toast l-a ținut deputatul Dr. Mihali, pentru alegătorii cercului Vinț.

A tostat părintele Maniu, pentru deputatul cercului Iuliu Maniu; a părintele Oancea din Cioară pentru deputații Mihali, Vaida-Voevod și Vlad.

A vorbit apoi deputatul Maniu pentru poporul român, care e compus din 12 milioane și pentru șeful clubului parlamentar, dl Mihali; deputatul dr. A. Vlad pentru alegătorii români și Vaida-Voevod pentru preoții și femeile române.

La 3 și jum. terminându-se banchetul deputații și întregul public a luat parte la certul dat de corul din Sas-Sebeș, sub conducerea dlui Octavian Mureșan.

Corul care încântase deja publicul în Herculă, a executat admirabil un foarte drăguț program. S'a remarcat îndeosebi exemplul bun ce-l dă d-na Mureșan prin participarea sa în cor, dând impuls tinerilor coriști și făcându-i să iubească cântarea și arta.

După concert a urmat dans. S'a încheiat o veselie generală. Domni și popor au jucat hora înfrățirii.

După concert deputatul Maniu și-a cercetat pe toți alegătorii, pe la casele lor. A durat peste două ore această vizită a deputatului, care însă a făcut foarte bună impresie în popor.

Dl. V. Goldiș, deputatul cercului Radna, Duminecă 3116 c. va vorbi alegătorilor sei după cum urmează: Văradia la 9 ore, Giulița la 10 ore, Govoșdia la 11 1/2 ore. După amiazi la 3 ore va participa la nunta ficei fruntașului comerciant Tieran.

Ultime știri.

Vărsări de sânge. *Varșovia, 14 Septembrie.* Cu prilejul năvălei ce miliția a dat asupra Ovreilor din Siedlitz, au fost omorâți 172 Ovrei iar răniți 450. Arestați au fost 280.

Bucovinenii și Ardelenii în București.

Serbările. — Sfințirea steagului societății «Carmen». — Banchetul dela Expoziție — Serbarea junilor. — Concertul Coral. — Escursia la Sinaia.

Ziua de Duminecă la Expoziție a fost o zi de vis și de triumf.

În natură și în oameni era aceeași strălucire, același zîmbet înviorător, aceeași măreție scânteietoare.

Pe toate străzile capitalei domnia o însuflețire, care nu s'a mai văzut decât de vre-o trei zile, de când ne-au sosit frații de peste hotare.

Era o curgere necurmată de lume care se îndrepta des de dimineață spre Expoziție, ca să asiste la repetiția generală a corurilor în masă și la sfințirea steagului societății corale «Carmen», ce trebuiau să aibă loc în arenele romane.

Repetiția corurilor. Până la ora 9 și jumătate societățile corale au sosit pe rînd în arenele romane.

Apoi, dl Kiriak dădu semnalul începerii repetițiunii generale a corurilor cu acompaniamentul orchestrei Teatrului Național.

Publicul adunat în arene ascultă cu mulțumire gingașele și drăgălașele cântece populare ale corurilor și aplauda cu mare îndemn după fiecare execuție.

Pe la orele 10 sosit dl dr. Istrati, apoi, pe rînd, diferite personalități distinse.

Sfințirea steagului. La orele 11 fără un sfert se începu ceremonia sfințirii steagului societății corale «Carmen», de cătră P. S. S. Nifon Ploșteanu, asistat de diaconii Serafim Georgescu și Marin Vulpescu.

Steagul era ținut de dl Stătescu, casierul soc. «Carmen».

El e foarte frumos și intrupează în simbolurile și emblema lui românismul și cântecul.

Răspunsurile la serviciul divin au fost date, foarte reușit, de către corul din Lugoj, pus sub conducerea dlui I. Vidu.

Cuvântările. După sfințirea steagului, dl Leon Ghica a ținut o scurtă cuvântare și a întins steagul dlui Kiriak, inimosul conducător al corului «Carmen» și organizatorul grandioaselor serbări corale.

Apoi, a rostit o cuvântare dl Grig. Teodosie, vice-președintele soc. «Carmen», care a spus în esență: Societatea «Carmen» a avut datorită sfîntă de a-și intrupa aspirațiunile într'un simbol: steagul care s'a sfințit. În jurul lui trebuie să se strângă cu toții pentru răspîndirea muzicii în toate străzile, cultivarea simțămîntului național și strîngerea primărilor între cei ce poartă aceeași simțire ca și societatea «Carmen».

După aceea, a luat cuvîntul dl dr. Istrati, care a spus:

»Aci de față sunt reprezentați românii aceia, cari prin cântec au năzuit să ne dea viața românească așa cum e ea în realitate.

Neamul nostru și-a pus în totdeauna dorurile în cântece duioase, în doine și nu e alt popor, care să se asemene în această privință cu atîta putere cu noi.

Dar cântecele și doinele noastre au fost rostite de suferință ale neamului; să rugăm pe Dumnezeu ca ele să doinească de acum înainte numai bucurie.

Cuvântările au fost primite ca aplauze și urale.

După terminarea cuvîntărilor, s'a procedat la baterea cuelor.

Cuele sunt de argint și poartă numele sprijinitorilor societății.

Infrățirea steagurilor. Apoi garda de onoare a steagului societății «Carmen» se scobori de pe scenă împreună cu steagul, unde avusese loc sfințirea.

În incinta arenelor erau așezate în semicerc toate corurile sosite de peste munți, precum și cele din țară și cari iau parte la serbări.

Steagul, nou sfințit, fu închinat în fața fiecărei grup coral, și alipit de steagul societății respec-

tive. Cu acest prilej toate corurile au cântat pe rînd câte un verset. Această parte a ceremoniei a fost din cele mai mișcătoare.

Defilarea. În urmă a avut loc, tot în incinta arenelor, o defilare a tuturor grupurilor pe dinaintea steagului «Carmen», pe când pe scenă admirabilul cor lugoșan cântă »Deșteaptă-te Române«.

Cu acest prilej s'au făcut adevărate ovații săliștencelor, a căror frumsețe distinsă a stîrnit senzație, precum și chipeșilor lor tovarăși.

Cel din urmă a defilat corul din Lugoj și în care timp corul «Carmen» sub conducerea măestrului Kiriak, a cântat vesela »Lugoșana«.

C'asa joacă pe la noi

Câte unu, câte doi

Iacă, iar așa!

Mai frumos ca pe la voi!

Acest cântec a stîrnit un entuziasm viu și dl Kiriak a fost călduros felicitat.

La ora 12 fără un sfert serbarea de dimineață a fost terminată.

Banchetul. La ora 12 și jumătate a avut loc la ospătăria țărănească un banchet la care au participat toți președinții și delegați societăților corale din țară și de peste hotare.

Au toastat dnii: Leon Ghica, Paulian dirigintele corului »Doina« din T.-Severin, care a propus întrunirea la Severin, în fiecare an, a tuturor corurilor reprezentate acum în expoziție, Kiriak, care la această propunere, a mai adăogat ca înfălnirile să se facă și la Sinaia, Craiova, apoi în Lugoj, etc.

Banchetul s'a terminat la ora 1 și 45 minute.

Cortejul junilor. La ora 3 porni din arene pe alea Moldovei o cavalcadă de juni, curcani tineri, curcani bătrâni și junii albi.

Ei înaintau semeți pe caii lor în costumele lor pitorești, reprezentând în ansamblul cortejului o nuntă țărănească în Transilvania.

În urma călăreților, veneau în căruțe țărănești împodobite cu brad alți juni cu femeile lor.

Călăreții trăgeau focuri în aer și chiuiau voioșe.

Publicul îi primi cu urale și strigăte de veselie.

Cortejul făcu ocolul expoziției, pe alea Independenței, prin fața pavilionului austriac până la arene.

Cavalcada a caracterizat perfect imaginea unei nunți țărănești cu un belșug mai mare de voioșie și măreție.

În Arenele romane. La orele 3 vastele Arene romane erau tixite, până la cel din urmă loc care se putea ocupa, fie și în picioare. Aproape 5000 de persoane veniseră să asiste la serbare și ar mai fi venit încă dacă ar fi mai încăput.

Entuziasmul și însuflețirea acestei mulțimi de oameni, toți cuprinși de acel tainic sentiment de nesfârșită fericire al întâlnirii între frații condamnați să trăiască despărțiți, nu avea margini.

Era o mare pestriță de costume din cele mai variate, cari oferă ochiului un tablou fermecător. Din toate privirile scăpărau scânteii de adîncă bucurie, din toate gurile aclamațiuni de voie bună, în sfîrșit era numai această mulțime, prin varietatea ei și prin animațiunea ce o domină, un spectacol pe care rar e dat unui muritor să-l vadă.

Serbarea junilor brașoveni. Intrarea lor în arene e primită cu aplauze și ovațiuni cari zguduiau văzduhul, în cât acoperirea și zgomotul focurilor de revolver pe cari junii le trag după cum e datina la sărbătoarea Paștilor în Brașov.

Pitorescul convoi defilează pe dinaintea publicului, în ordinea următoare: lăutarii cîntînd felurite arii de voie bună, vîtafii călări, junii obișnuiți, curcanii tineri cu bețe galbene, — curcanii bătrâni împodobiți cu albastru și junii albi cu lente roșii. În urma lor, veniau briștile și trăsurile împodobite cu frunze verzi, și trase de cai. Erau 16 căruțe și 8 briști.

Călăreții descălicară, trăsurile și caii sunt scoși afară și toți junii iau loc în mijlocul arenelor, făcînd front în fața logei regale.

Se formează un cerc uriaș. În mijloc părintele Savu din Brașov și șase curcani ținînd șase brazi împodobiti cu aur și cu steaguri.

D-rul Istrati și generalul Wartiade la părintele Savu și-i strîng mîna.

Părintele Savu ține apoi o scurtă cuvântare aducînd elogii d-rului Istrati pentru opera sa.

Aplauze îndelungate consfințesc meritele comisarului general.

Apoi, părintele Saftu dă binecuvîntarea junilor și câteva minute mai în urmă o horă uriașe se întinde, cât ține cercul Arenelor. Jocul acesta în tactul clarinetului și al cobzei, cari se auzeau mai tare dintre instrumentele lăutarilor produce admirația spectatorilor. Era un spectacol minunat ținuta mîndră a jucătorilor prinși de mîna și mișcările lor ritmice, făcute în același timp, conșuși par'că de un miraculos resort mecanic.

În acest timp, la mijlocul horei, vîtafii, adică șefii de grupe, ofereau jucătorilor buzduganul spre a-l arunca în aer. Buzduganul acesta e o bucată de plumb, grea ca de vre-o 3 kgr. avînd la unul din capete o gămălie, iar la celalalt o sfârlează. Jocul constă în aruncarea buzduganului cât mai sus și prinderea lui cu o mîna. Fiecare-l azvârlea de câte trei-ori. Cei care-l aruncau mai sus și-l prindeau apoi, erau aplaudați și li-se făceau ovațiuni. Buna dispoziție era însă tot atît de mare ca și bunul simț al mulțimei: ea nu cruța aplauze nici celor cari dădeau greș.

Nesfârșite ovațiuni s'au făcut lui Dumitru Mănuilă, vîtaful curcanilor, care a aruncat și prins buzduganul de șase ori în șir, cu o precizie și siguranță uimitoare.

Serbarea junilor din Brașov luă sfîrșitul în mijlocul unei însuflețiri nemaipomenite, dînduse loc producțiunilor corale.

Concertele.

Reșița-Montană. Concertele au fost deschise de corul de 100 persoane din «Reșița-montană» de sub conducerea dlui învățător Iosif Velcean cu bucată «Urare României» de Costescu. Acest cor este unul dintre cele mai bune din Banat, al doilea, după cum dl Velcean e al doilea dirigent, locul prim ocupându-l maestrul Vidu.

«Urarea României» a fost îndelung aplaudată, dar cîntarea cu care a electrizat corul din Reșița tot publicul a fost «Răsunetul Ardealului» neîntrecuta și duioasa compoziție a dlui Vidu.

Potopul de aplauze a tîlmăcit în deajuns însuflețirea imensă produsă de resignatele versuri:

Codrule, ce te mîndrești?

Astăzi, mîne cine știe

Codru-i fi, ori vr'o pustie...

Nu sunt cuvinte, prin cari să se descrie entuziasmul imensului public, ridicat la mari înălțimi deja dela început de prea bine instruitul cor al reșițenilor.

Bocșănenii și Bozovicenii. Reuniunea de muzică din Bocșa a răpit publicul cu «Despărțirea Basarabiei» de dl Perian. Marșul de dl St. Paulian a fost aplaudat cu frenezie. Dirigentul Marcu, președintele reuniunea învățătorilor din dieceza Caransebeșului, a obținut aclamări și aplauze bine meritate.

«Reuniunea de cîntări din Bozovici-Dalboș», cor mixt de 90 persoane, dirijat de domnii Ilie Ruva funcționar, a executat: «Dulce Bucovină» de A. Popovici și «Îmi place» de I. Vidu. Bucata întâia a fost cîntată numai de corul bărbătesc, dirijat de dl preot Imbrescu, care în reverenți fiind, a fost frenetic aclamat la apariția sa. Corul mixt, condus de dl Ruva, a cîntat a doua bucată, care a plăcut foarte mult.

Corul din Cacova. Corul țărănesc din Cacova, dirijat de harnicul învățător Traian Lința, a fost mult aplaudat. Costumele frumoase țărănești desfătau ochiul în aceeași măsură, în care «Marșul plugarilor» de Porumbescu, executat cu multă precizie din partea țaranilor dlui Lința, desfăta urechia «Cadrilul» lui Porumbescu, cîntat la început, a plăcut și el, dar «Marșul plugarilor» a fost, care a fermecat publicul. Felicităm pe dl Lința, care stă în fruntea unui atît de instruit cor țărănesc.

Corul din Beiuș. «Reuniunea de cîntări din Beiuș» cu un cor numai de 20 persoane a cules aplauze nesfârșite. Dirijat acest cor mixt de profesorul I. Bușița, a știut să răpească cu totul miile de ascultători prin două cuvinte, cu cari se termina «Marșul regal» al mult regretatului Muzicescu. Aceste cuvinte au fost: «Trăiască România!» Spuse aceste cuvinte de corul din Beiuș, unde liceul românesc e aproape maghiarizat, au avut efect de o mie de ori mai mare, decât dacă le-ar fi spus un maestru al retoricei. Nu mai erau aplauze cele ce se auzeau. Era un

ropot și un sgomot surd, era izbucnirea unui sincer și uriaș entuziasm însoțit de filfăitul miilor și miilor de pâlării. «Două inimi», melodioasă compoziție a maestrului G. Dima, a susținut însuflețirea.

Corul «Hilaria». Corul bărbătesc «Hilaria» de 43 persoane din Oradia-mare, condus de vrednicul învățător N. Fîru s'a prezentat între cele mai bune condițiuni; voci instruite și dirigent isteț. Alegerea bucăților cântate fiind fericit, a contribuit de asemenea la splendida reușită a acestui cor. «Dorul înstrăinatului» al lui Flechtenmacher a fost mult simțit, iar «Doina» lui Vorobchievici a frapat. Îndeosebi s'a distins solistul, — al cărui nume regretăm că l'am scăpat, — cu o voce sonoră și 'n același timp bine cultivată.

Corul din Coștei. Reuniunea de citire și cântări din Coștei, cu un cor țărănesc de 50 persoane, a fost viu aplaudată la apariția dirigentului țaran Iosif Micu. Un merit mai mult al acestui cor, e că nu s'a sfiit a alege bucăți foarte grele, pe cari le-a cântat cu o rară exaltare. «Ceasul rău» al lui Vorobchievici a fost ascultat cu un interes și o atențiune deosebită și a fost aplaudat cu o însuflețire fără margini. «Calea mândrii», compoziția profesorului de cânt de seminariul din Arad Trifu Lugojanu, de asemenea a fost viu aplaudată, așa că deși a fost timpul foarte mult înaintate corul a fost nevoit să mai cânte și «Hai frați, la năvală dați» ca să mărească și mai mult uriașa emoție.

Corul din Oravița-română. Corul țărănesc al reuniunii de muzică «Concordia» din Oravița-română de 40 persoane, dirijat de dl I. Bogdan învățător, a stat la înălțimea celorlalte coruri și a executat peste așteptări «Cântecul Prutului» (Vorobchievici), cu piano și crescendo, pe cari nu ești obicinuit să le auzi la țărani. «Dorul Ardeleanului» a fost mult aplaudat din partea publicului, obosit acum de însuflețire. Plutea ceva în aer, un ce, care nu se pricepe, se simte numai; un ce neliniștitor și care-ți face bine în același timp.

Simțeau cei mai mulți nevoia de a se mișca, căci erau prea multe emoțiile și prea mari impresiile. Clipe, pe cari rar le trăește omul de două ori în viață au fost acestea.

Corul «Armonia». Corul reuniunii «Armonia» din Ticvaniu mare, dirigat de dl învățător Iuliu Birou, a cântat două compoziții de ale dirigentului: «Hora coriștilor» și «Alarma». A fost aplaudat cu frenezie.

Corul din Sin-Miclăuș. Corul mixt al reuniunii de cântări din Sin-Miclăușul-mare, de 50 persoane, dirijat de dl Atanase Lipovan a fost primit din partea ascultătorilor cu multă însuflețire. Frumosul costum femeesc bătea la ochi, iar cântecele populare «Trecui valea» de Iacob Murășanu, maestrul profesor de cânt dela Blaj, și «Lugojana» cea vestită a dlui Vidu, au secerat aplauze prelungi și asurzitoare din partea publicului, care își culese noui puteri, pentru a primi potopul de impresii dumnezești.

Corul Lugojenilor. Se așteaptă ceva deosebit. Domnea o liniște neobicinuită până acum. Încă câteva clipe și se porni un murmur și un aplaus par'că și mai puternic, decât cele de până acum.

Apăruse corul Lugojenilor, în frunte cu maestrul Vidu. Aceste aplauze fie-i laudă suficientă celui dintâi cor din Bănat și dlui Vidu, unul din cei trei maeștrii compozitori ardeleni în viață.

Dar chiar de-am încercă să aducem elogii dlui Vidu și corului său, care a putea pași în fața celui mai muzical popor din Europa, nu ne-ar succede.

Corul mixt, compus din 100 persoane, s'a impus prin perfecția cu care a executat cele două piese muzicale, compozițiuni ale dirigentului: «Peste deal» și «Negruța».

Erau multe mii de oameni în arene, dar de

astă dată doamne o liniște complectă, așa că se puteau auzi perfect și cele mai fine »piano«.

Un cor cu siguranța în executarea a corului Lugojenilor, dacă mai e vestitul cor a lui Dima din Brașov, pe care am fi voit de asemenea să-l aplaudăm cu această ocaziune.

E superflu să mai spunem, că aplauzele au fost de astă dată fără sfârșit.

Corul de 800 persoane. Toate corurile amintite, 800 persoane, au cântat la fine în ansamblu: »Hai în horă« de Dima, »Imnul regal« de Hübsch și »Pui de lei« de Vidu, cele două din urmă cu acompanierea muzicei militare. A fost o fericită idee de a fi condus ansamblul de dl Vidu. La cântarea »Imnului regal« s'a atașat și corul »Carmen« cu pitorești costume femești.

Tabloul a fost unul dintre cele mai feerice. Tocmai acum s'au luminat Arenele. Uriașul cor, imensul public, arenele romane, lun cer de un albastru deosebit, dădeau un tablou, care nu se poate descrie și nu se poate picta.

Festivalul s'a terminat cu marșul »Deșteaptă-te Române« cântat de muzica militară, acompaniată de tot publicul din Arene.

Atâta însuflețire să vadă omul numai odată în viață, și poate fi fericit.

Escurziunea oaspeților.

Corurile la Sinaia. În zorii zilei încă dela oarele 5 dimineața, membrii societăților corale, Reuniunea de cântări, din Miclăușul Mare, Băiuș, Breaza, Prahova, Reșița-Montană, Oravița română, Cacova, Oreștie, Ocna Sibiului, »Armonia« Birlad, Bozovici, Coșteiu, Corul moșilor, Cernăuți, Turnu-Severin. »Doina« București etc., încep să populeze sălile gărei de Nord. Fiecare societate cu placarde în frunte ocupă locuri în vagoane. Entuziasmul și bucuria sunt de nedescris.

Peronul gărei este neîncăpător pentru aceste suflete idealiste și pline de artă. O priveliște splendidă se prezintă ochilor. Costume drăgălașe naționale, bătute bogat cu fluturi scipitori, purtate cu mândrie de feți-logofeți și frumoasele seliștence.

Scopul acestei escuziuni este vizitarea castelului Peleş și a împrejurimilor din Sinaia. Societățile sunt fără drapele.

Spre Sinaia. La ducere spre Sinaia trenul nu se oprește de loc în gara Ploiești; în schimb stă mai multșor în gara Buda și Băicoi. În fiecare stație coruri dragi și pline de voieșie umplu zoriile dimineței cu valuri dulci, melodioase.

Mi-e sufletul plin de ciudă că nu pot prinde cuvintele unui cântec complect totuși următoarele strofe cântate de corul moșilor, molcom, larg și respicat îmi dau posibilitatea de a le nota aci:

Hei lelișo din cel sat
Ce ai cerut eu nu ți-am dat,
Mi-ai cerut faguri de miere,
Eu ți-am dat buzele mele.

Mi-ai cerut o floricea,
Eu ți-am dat inima mea;
Și tu 'n loc de mulțumire
M'ai răpit, m'ai scos din fire.

Frunză verde bat-o bruma,
Tot atâta mi-i acuma,
Fie bine, fie rău
Tot nu scapi de dorul meu!
Lele inimă de piatră
Ce nu vîi la noi odată,
Căci cu mare dor te-astept
Să te pot strânge la piept!

Dacă cuvintele sunt reci, melodia e însă foarte caldă. În ținuturile Prahovei escursionisții admiră poenile și florile, văile și colinele.

Micii dorobanți. În stația Câmpina întâmpină pe escursionisți autoritățile comunei și un pluton cu drapelul în frunte al micilor dorobanți din compania Câmpinei, sub conducerea subvizorului militar-scolar, Alexandru Simionescu.

Copiii vin voieși, scoțând din piept puternice »ura«.

Escursionisții le aruncă flori. Momentul e solemn. Entuziasmul în plin aer.

Micii dorobanți opriți la front de micuțul lor sergent-major, execută »la picior arma«, »pe umăr, în cumpănire« și alte mișcări din școala soldatului.

Toți admiră agilitatea și preciziunea în mișcări a viitorilor ostași români.

Aplauzele și uralele nu mai conțenesc.

Cum trenurile se țin pas la pas, sosește în stație și al doilea tren de escursionisți.

Alt ropot de aplauze, urale și multă risipă de veselie.

La Comarnic. Aci dl căp. Cernescu ese întru întâmpinarea escursionisților cu întreaga companie teritorială și cu micii dorobanți pendinți.

Muzica și gornisții sună la intrarea trenului în stație »Onorul« și lungi și nesfârșite »ura«.

Două fețișe mici ca doi ینگerași, îmbrăcate național cu căciulițe pe cap prezintă escursionisților 2 buchete bogate cu flori.

D. Nicola, revizorul școalelor din jud. Prahova, ține aci o mică cuvântare plină de mult avânt patriotic.

D-sa începe prin a spune că sărbătoarea de azi nu-i numai a Românilor din regat, nici a celor ce au venit la noi în vizită, ci este o sărbătoare măreață a tot ce este român și simte românește.

Trimite un salut pe ripile vântului, a vântului ce nu poate fi vămuit la graniță, dincolo la frații noștri cari n'au putut lua parte la sărbătoarea noastră, cea mai ideală, cea mai înălțătoare ce am avut.

Aplauze nesfârșite subliniază această cuvântare. D-lui Nicolau răspunde un student.

La Sinaia. Aci primirea e cât se poate de entuziastă și măreață.

La orele 11 și jum. trenul intră în stație. Din toate casele și pe lungul șoselei lumea staționează și salută pe escursionisți.

La gară sunt primiți de micii dorobanți și muzica reg. I, de geniu sub conducerea d-lui capelmaistru Kratokvil. Pe peronul gărei e o mare de capete. Corurile se coboară din tren, ies în gară și se formează în linie așteptând sosirea trenului al 2-lea.

Cuvântările. — Te-Deumul. În gară a ținut o cuvântare primarul Manolescu urând bună sosire oaspeților. La cuvântarea primarului a răspuns dr. Braniște.

Escursionisții au plecat apoi să viziteze mănăstirea.

Aci s'a oficiat un Te-Deum de cătră archimandritul Nifon.

La castelul Peleş. — Recepția. După oficiarea Te-Deumului escursionisții au plecat la castelul Peleş.

S'au format delegațiuni compuse din președintele și câte un membru al fiecărui societăți, cari au fost primiți de rege.

În total au fost primiți de suveran 60 de oaspeți.

Regele a venit la fiecare oaspe în parte, s'a interesat din ce ținut e, din ce societate face parte și de starea economică a ținutului. Regina s'a interesat de ocupația femeilor și mai ales de a seliștencelor.

Delegații au stat vre-o 15 m. în sala de recepție. După recepție regele și regina au primit defilarea escursionisților pe societăți.

Regele și regina erau foarte bine dispuși și salutau cu drag mulțimea care îi aclamau.

După defilare toți escursionisții s'au coborât pe pașiștea din fața palatului, formând corul sub conducerea profesorului Chiriac care a intonat »Imnul regal« și »Marșul unirei«.

În timpul organizării corului, regina s'a coborât jos, pe pașiște, și a fost înconjurată de frumoasele seliștence. Ele au fost fotografiate. După aceea regina și-a luat rămas bun dela escursionisți și s'a depărtat cu suita sa.

HACKENDRE arhitect cu dipolmă și măestru zidar.

Cancelarie specială: Arad, strada Kápolna nr. 4.

RESTAURARE de EPISCOPIE.

Vechimea neamului nostru și aparținerea noastră, Românilor, la biserica ortodoxă, dela obârșie, se adevăresc în istorie de corelative, dela prima apariție a acestui popor între neamurile păământului.

Și dacă există, îmbinate, momentul național și bisericesc — de unde »legea românească« — scut și pază, cult și ierarhie din adânci vremuri s'au stabilit, drept garanții a trecutului și plinitoare a nădejzii în viitor. Iar în șirul scaunelor arhieresti, din cari s'a păstorit neamul nostru din această patrie a noastră, din bătrâni, prin vechime se mândrește cu întâietatea, *Episcopia de Oradea-Mare*.

Și a încetat, în mijlocul furtunilor grelelor zile, a se îndreptă mângăetorul toiag arhieresc, din reședința... părăsită, pânăce glasul vremii de redeșteptare chiamă și cere reînființarea Episcopiei de Oradea-mare.

Silințele desfășurate de obștea credincioșilor bisericii noastre ortodoxe române din acele părți, precum și temeinicele lor dorințe, sunt exprimate cu argumentațiune tare și bine întemeiată, dupăcum se vede din circularul lansat de vicarul episcopesc din Oradea-mare, pe care îl lăsăm să urmeze mai jos, ca dovadă de pricepere și inzistente silințe pentru dobândirea restaurării primei noastre episcopii din această patrie a noastră.

lată, textual, acel circular:

Către oficiile protopresbiterale și parohiale de sub jurisdicțiunea Conzistorului gr.-or. român din Oradea-Mare.

Biserica ortodoxă orientală, cea mai veche biserică în patria noastră, a fost înainte mergătoarea menită a pregăti calea pentru întemeierea și închegarea statului ungar, apropiind și înfrățind prin lumina evangheliei lui Hristos diferitele popoare îndrumate la o comună viețuire. »Căci este fără îndoială, zice Farkas József, un istoriograf maghiar, că popoarele pe care străbunii nostri (Unguri) le-au găsit, și între care s'au așezat, în aceasta patrie, cum au fost Bulgarii lui Zalan, Slavii lui Svatopluk, Olachii lui Vlad și supușii lui Marot, partea cea mai mare erau credincioșii bisericii orientale, și ca atari au exercitat înruință asupra părinților nostri, prin spiritul culturai lor religioase-morale.

Dupăce însă propaganda romană smulse națiunea maghiară și pe Slavii din patrie dela biserica orientală, și în Ungaria se întări ierarhia Apusană, biserica orientală nu numai n'a putut progresa, ci tot mai mult expusă perzeuțiunilor religioase, aceasta venerabilă biserică se mențină mărturisită în regatul ungar numai de credincioșii români, cari pentru acest cuvânt, de aici încolo, se numesc în limba poporului maghiar: óhitűek, adică »cei de credința veche,« spre deosebire de ceie primară credința nouă: romano-catolică sau latină, amintindu-se prin aceasta numire istorică timpul de înfrățire a popoarelor patriei în credința bisericii răsăritene.

Biserica ortodoxă română de sub cărmuirea Conzistorului nostru din Oradea-Mare, are titlul de onoare și meritul de-a fi în moștenire și continuitatea bisericii primitive orientale în Ungaria cu eparhia care se întindea peste părțile Bihării, Cumaniei și Iasiției.

Istoria ne-a păstrat numele ultimului episcop ortodox de Oradea-Mare, Efreim Veniamin, mort la 1695, după care scaunul episcopesc rămas vacant nu se mai putu îndeplini, din care cauză clerul și poporul din aceste părți își caută mângăiere în cele sufletești la cel mai învecinat episcop ortodox, al Aradului-Ienopolei.

Abia după »doririle de mulți trecuți ani înainte ale cinstiului cliros și slăvit norodului legii gre-

cești neunite în districtul Orăzii-mari,« se reînființă conzistorul nostru cu rescripțiune împărătesc din 28 Februarie anul 1792. Iar când biserica ortodoxă română din Ungaria și Transilvania își redobândi autonomia și constituțiunea sa cu restaurarea vechei mitropolii a Transilvaniei, clerul și poporul român ortodox din părțile Bihării înaintă la cel dintâi congres național bisericesc din 1868 următoarea petițiune pentru restaurarea episcopiei gr.-or. din Oradea-Mare:

»Prea luminat Congres Național Român bisericesc greco-oriental!

»Episcopatul greco-oriental din Oradea-Mare, care prin fatalitățile politice, fără determinarea bisericii noastre, de mai îndelungat timp a încetat, și astăzi e vacant, în privința cărui episcopat putem arăta că acela nici când nu a fost șters, pentrucă Conzistorul și teritorul episcopatului și astăzi sustă, unde numai episcopul lipsește, sau mai lămurit zicând: unde administratorul episcopesc e capul Conzistorului din Oradea-Mare, și se estinde peste întregul comitat al Bihorului, peste Cumania și Iasiția, și sunt câteva filiale în comitatele Heves și Békés, are 7 protoprezbiteraturi, între care se află 316 comune cu 309 biserici, atâția parohi afară de capelani și 182.000 de suflete, din care date se vede: că în regatul Ungariei multe episcopaturi sunt, unde nici teritorul, nici numărul sufletelor nu sunt așa mare, ca cel de sub jurisdicțiunea Conzistorului greco-oriental din Oradea-Mare, unde în timpurile mai de demult a fost scaun episcopesc, care dupăcum mai sus amintim, numai prin fatalitățile politice a încetat, fără că ar fi fost șters de biserica noastră cea drept credincioasă ortodoxă-orientală.

»Încât prin prea grațioasa și prin prea înalta dispozițiune a Ces. Reg. Apost. Majestății Sale Francisc Iosif I. împăratul Austriei și regele Apostolic al Ungariei, mitropolia noastră s'a restituit, care restituire și prin legile dietela de cătră coronatul rege al Ungariei sancționate s'a întărit, pe baza cărora legi dietale și prea luminatul Congres-Național Român bisericesc s'a conchemat: Noi, clerul și poporul de sub jurisdicțiunea Conzistorului gr.-oriental din Oradea-Mare cu adâncă plecăciune ne rugăm de prealuminatul Congres național român bisericesc, să se îndure prin părinteasca sa întepunere la locurile mai înalte a mijloci restituirea episcopatului gr.-oriental din Oradea-Mare.

»Sperăm că umilita noastră rugare va fi bine primită, și din partea preă luminatului Congres bisericesc național român sprijinită.

»După care umilită rugare întru adâncă supunere suntem.

»Dat în cercul alegător din Oradea-Mare, în 5/17 Septemvre 1868. (Urmează 117 subscrieri.

Măritul congres național bisericesc prin concluzul de sub Nr. 64 din 1900 luând în conziderare dorința veche, manifestată, precum și necesitățile religioase și culturale ale credincioșilor bisericii noastre de sub jurisdicțiunea acestui Conzistor, au decretat înființarea respective reînființarea episcopiei istorice gr. or. române în Oradea-Mare.

După-ce însă de astă dată lipsesc mijloacele materiale pentru realizarea faptică a acestei instituțiuni, veneratul Sinod eparhial la propunerea făcută de aici, prin concluzul de sub Nr. 54 din anul curent a luat hotărâre a se întreprinde o colecție permanentă de contribuiri benevoale pentru crearea unui fond special pentru înființarea și arangiarea episcopiei decretată și contemplată în Oradea-Mare.

În urma acestei hotărâri, având în vedere că înființarea acestei episcopii este reclamată de interese religioase-morale ale credincioșilor bisericii noastre, Conzistorul dispune a se întreprinde colecție continuativă în toate comunele bisericesci spre scopul indigetat, iar cu efeptuirea colecției se însărcinează oficiile protopresbiterale și parohiale pe lângă îndatorire de a lumina pe credincioșii nostri despre scopul important al acesteia și a-i invita la contribuiri benevoale fiecare după

puterile sale materiale, iar rezultatul colecției pe lângă socoată specială cu finea fiecărui an a-l publică comitetului și sinodului parohial, și apoi socoata provăzută cu clauzula de reviziune a comitetului și sinodului parohial, după încheierea anului, până la 31 Ianuarie următor, împreună cu sumele colectate a o înaintă pe calea oficiului protopopesic la acest Conzistor.

Colecta se va continua până ce fondul, creat prin colecție împreună cu alte fonduri existente va fi de ajuns a acoperi trebuințele neapărate la înființarea episcopiei.

Contribuirile benevoale atât de cătră particulari, cât și din partea comunelor bisericesci se pot face odată sau în rate anuale.

Pentru înleznierea colecției și a controlării se dă în alăturare pentru fiecare comună bisericescă câte o listă de contribuie numerizată, în care se vor introduce sumele oferite și contribuie, iar cu finea anului se vor sumiza, și provăzută cu clauzula de reviziune împreună cu semnele colectate se vor înaintă la oficiul protopresviteral.

Oficiile protopopesții sunt însărcinate a controlă cu toată atențiunea întreprinderea acestei colecții și până la 15 Februarie a fiecărui an a subșterne aici socoțile despre rezultat împreună cu sumele colectate.

În fine, oficiile protopresviterale vor trimite acest circular împreună cu câte o listă de contribuie fiecărui oficiu parohial subaltern pentru conformare și executare.

Oradea-Mare, 17/30 August 1906.

Vasilie Mangra m. p.
vicar episcopesc.

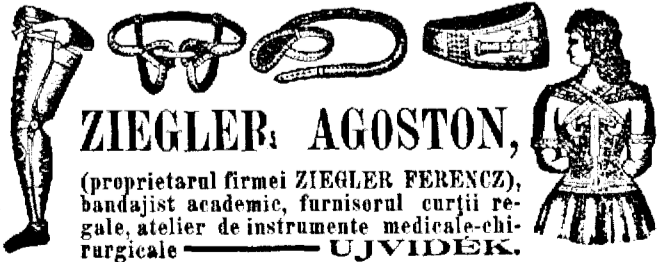
Cu mulțumire sufletească privim acest circular, care reprezintă îndrumarea cauzei episcopii noastre ortodoxe, în senzul contemplat de marele arhieru, *Andrei Baron de Șaguna*, care a pus atât bazele materiale, cât și a indicat direcția adevărată, a activității morale, în interesul realizării nouilor episcopii.

Și când constatăm cu mulțumire și satisfacție, că cuvântul providențial al lui Șaguna a fost înțeles în cercuri largi și Conzistorul din Oradea-Mare a procedat pe calea adevărată, firească, fără sforțări și însinuări, fără apucături cari detrag din demnitatea unei acțiuni de asemenea natură, — cu regret trebuie s'o spunem, că nu toate cercurile celor direct interesați au procedat în acelaș chip.

»Bun lucru poștește, cel-ce poștește episcopie« zice Apostolul Pavel, dar tendința de a ajunge la episcopie, înstăpânindu-te în frunte prin îmbulzeală asupra sfintei moșteniri, este nu numai o necuviință, ci este chiar o perversitate, care nu poate fi suferită în așezămintele lăsate nouă moștenire de un bărbat providențial.

Noi totdeauna am fost pentru intruparea lășământului Șaguna și militarea în favorul lui, în marginile puterilor noastre; și cu toate acestea, ori tocmai pentru aceasta, pentrucă am susținut punctul de vedere: »Cesarului, ce e a Cesarului...«, din partea timișoreană am fost declarați de dușmani ai episcopiei de Timișoara, — pentrucă nevoile mari și aspirațiile sfinte, întemeiate pe tradiție și trebuințele actuale le-am reprezentat și le-am susținut totdeauna, fără a ne aservi pripelilor și vânătorilor parțiale, nelipsite uneori de interese de natură puțin superioară.

Munca asiduă, depusă în circularul din Oradea-Mare, reprodus mai sus, trebuie să fie baza de operație și în Sibiu; și fie sigur tot omul, că pe calea indicată vom ajunge la realizarea visului nostru al tuturor: împlinirea testamentului marului Șaguna.

ZIEGLER AGOSTON,
(proprietarul firmei ZIEGLER FERENCZ),
bandajist academic, furnisorul curții regale, atelier de instrumente medicale-chirurgicale — UJVIDEK.

Pregătesc tot felul de instrumente medicale și de chirurg, mâni, picioare artificiale, preparate ortopedice, corsete, clistere, irigatore, injectoare pentru organele sexuale femeiești; cearșafuri de pat de gumă pentru copii și lăuze, perini cu aer comprimat, oale de noapte pentru bolnavi, mașini electrice, în sfârșit tot de ce au trebuință bolnavii, medicii, moașele, friseurii să capătă la mine cu prețurile cele mai ieftine.

La dorință trimitem prețuri curente franco și gratis.

NOUTĂȚI.

ARAD, 14 Septembrie 1906.

— **Conziliul comunal al urbei Fiume**, după cum citim în »*La voce del popolo*« (dela 11 Septembrie) a ținut o ședință extraordinară, în care dr. Grossich a rostit un călduros discurs, felicitând pe podesta dr. Vio că a scăpat, ca prin minune, teafăr dinaintea bandei croate care i-a devastat villa. Intreg conziliul a făcut apoi mari ovațiuni distinsului primar, care a mulțumit foarte emoționat și a promis că și de aci încolo, cu toată teroarea socoliștilor, va lupta pentru neamul italian și autonomia cetății Fiume.

— **Concertul d-șoarei Valeria Papp în Orăștie.** Ni-se scrie din Orăștie, că Duminecă în 16 crt. n. se va da acolo un mare concert, la care și-a promis concursul distinsa noastră cântăreață d-șoara Valeria Papp și bursierul societății de teatru dl A. P. Bănuș.

Se fac pregătiri întinse ca concertul să aibă o reușită strălucită. Sunt rare ocaziile când publicul din provincă se poate delecta în farmecul adevăratei arte naționale.

— **Procesul Schill-Hollaky.** Se știe că fostul deputat Hollaky a dus luptă aprigă înfruntându-l pe protonotarul Arad. Atacase, prin foi îndeosebi pe protonotarul Schill, care i-a intentat proces pentru calomnie. Tribunalul din Timișoara l'a și osândit la 300 coroane amendă. Apelând însă la Tablă, Hollaky a fost mântuit.

— **Moartea unui Filo-Român.** Din Fiume primim următoarele: Cu mare durere vă comunic trecerea din viață a d-lui Ant. Pluhars, întâmplată în 5 Sept. la 2 ore d.m. după un morb scurt cu dureri cumplite. Dânsul a fost cassar în pensiune la »Cassa comună de păstrare« din Fiume.

Multă propagandă a făcut acest domn cauzei noastre și ni-a fost cel mai bun amic. Când conversam cu dânsul, dorința îi era că numai românește să vorbim, pe care limbă o vorbea tare bine.

În Selișteea Sibiului 2 ani a studiat limba și obiceiurile noastre. Ori și ce Seliștean își va aduce bine aminte de bravul Fiuman. Dormi în pace suflet blând. *Correspondentul.*

— **Se dau pe brazdă.** »Elöre« din Cluj publică, la loc de frunte, amănunte despre felul cum Kossuth Ferencz, fiind în Herculesbad, s'a sculat — și ascultat în picioare »Gotterhalte« »Grossosterreich« din Viena scrie și ea: »Cu câteva luni înainte de asta nu am fi îndrăznit nici să ne gândim că fiul lui Kossuth o să salute și el, pe pământ unguresc, imnul împăratesc«.

De dragul scaunului ministerial câte nu face chiar și fiul lui — Kossuth.

Așa și trebuie: să se dea pe brazdă.

— **Inmormântarea unui general.** Marți seara au fost aduse la Arad iar Miercuri naite d'ameazi pornite la Kisfalud cu mare paradă militară rămășițele pământești ale generalului baron Appel. S'au depus o mulțime de cununi, între cari și aceea a arhiducelui Francisc Ferdinand. În Kisfalud, unde cosciugul a fost însoțit și de oficeri, înmormântarea s'a făcut la orele 10.

— **Sfintirea de clopot a bisericii române în Statele-unite.** »Românul« din America scrie: Duminecă 9 Septembrie, se va sfinti clopotul bisericii române gr.-catolice Sf. Helena din Cleveland, Ohio.

La 21 Octombrie se va sfinti biserica, la care sfintire vom avea fericirea de a saluta în mijlocul nostru pe piea sf. Sa Episcopul din Lugoj, Dr. Vasile Hossu. În 20 Octombrie se va da o petrecere grandioasă în folosul bisericii greco-catolice.

— **Anunț școlar.** Părinții cari voiesc să capete fetițele lor o creștere național românească, învățatură aleasă și folositoare în viață, iubire față de toate așezămintele noastre bisericești naționale și instrucție în

lucrul de mână femeesc, propus de specialistă, să le înscrie în școlile capitale gr.-or. rom. cu internat de fete din Lugoj. Dăm și amănunte cui cere. *Direcțiunea.*

— **O întimpinare.** Sub acest titlu »Telegraful Român« publică următoarele:

»Suntem prea dedați a fi tractați în presa șovinistă maghiară, toți Românii din Ungaria, cu epitele de »răi patrioți«, de »trădători de patrie« chiar, pentru adevăratul nostru patriotism ungar, pentru vitalitatea noastră și cu deosebire pentru tradiționala tenacitate cu care poporul român înfruntând tot felul de persecuțiuni, ține la biserică sa națională și la naționalitatea sa.

»Compătimim pe acele ființe nenorocite, cari deși născuți din părinți Români, din interes material, angajați la biroul presei și pela zările maghiare, fac servicii de denuncianți, ba sub masca anononimității ei înșiși ne calumniază.

»Nu putem, și nu este permis să trecem cu vederea și să tăcem însă, când un Român de talia dlui Constantin Burdia, carele însuși se iscălește cu epitele de »cavaler al ordinului Francisc Iosif, deputat dietal și prezidentul comunității de avere« al foștilor grăniceri Români — la cari ar mai putea adauge și »membru al comitetului parohiei ort. române din Caransebeș, membru al sinodului protoprezbiteral, asesor al conzistorului ort. român și al sinodului eparhial tot de acolo și membru al congresului național al bisericii ort. române din Ungaria și Transilvania«, — indiferent din ce motiv — se dimite la rolul de »denunciant« al poporului din care s'a născut, și al instituțiilor naționale din cari face parte.

»Afară de posturile ce le ocupă dl Burdia în biserica noastră și afară de postul de director executiv al institutului nemțesc »Erste karansebescher Sparkassa«, mai este membru în direcțiunea cassei de păstrare »Almăjana« din Bozovici, este prezidentul băncii »Munteana« din Corniareva, membru în direcțiunea băncii »Mehadia« din Mehadia și îi place a trece de patron al băncii »Sebeșana« din Caransebeș și al »Cassei de păstrare« din Teregova.

»Are ocaziune deci să cunoască din intuiția proprie spiritul în care se conduc instituțiile noastre bisericești și economice, și ca român corect ar trebui să constate, că oricine afirmă, că în corporațiunile noastre bisericești și la institutele noastre financiare se »cultivă în mod sistematic« »seducerea și agitarea poporului român« ca să aleagă pentru dieta ungară »dușmani de ai statului«, — spune un neadevăr și calumniază în mod infam cele mai prețioase instituțiuni naționale ale poporului Român din patria noastră.

»Biserica presupun că se va răfui cu dnul Burdia în corporațiunile din cari face parte. Pentru institutele financiare însă nu există alt teren de răfuială decât acela pe care însuși și l-a ales — al publicității, pentrucă băncile dânsului nu participă nici măcar la conferințele »Societăților financiare române« din patrie.

»Deci în calitate de director executiv al institutului de credit și de economii »Albina« din Sibiu, din capul locului declar toate afirmațiunile dlui Burdia de calumnia tendențioase, iar în calitate de prezident al delegațiunii băncilor române îl somez, ca și relativ la celelalte instituțiuni financiare române să-și dovedească cu probe autentice toate afirmațiunile injurioase, la din contră și față cu acela va avea să supoarte timbrul de calumniator *Parteniu Cosma.*

— **O crimă înflorătoare** s'a întâmplat în Siria. Ovreul Herman Béla a atacat noaptea pe tinerul adjunct notarial Petru Miloș, fiul economului fruntaș Gavra Miloș, și l-a împușcat. Ovreul credea că Miloș umblă pe la nevasta lui și din jelozie l-a omorât. Își poate închipui ori cine jalea mare a îndureraților părinți, cărora le era singurul fiu. În mormântarea s'a făcut Marți, luând parte toți Românii din sat. Ovreul ucigaș a fost arestat.

— **O locomotivă veche ca reliquie.** Vechea locomotivă »Invicta«, pe care a montat-o marele George St. Jensen cu 75 de ani înainte — precum se scrie din Londra — acum a ajuns în posesiunea orașului Canterbury. Relicvia prețioasă dar foarte ruinată e așezată lângă una din porțile orașului, și acolo a fost inaugurată cu mare festivitate, ca pe un monument, care va vesti nu numai gloria inventatorului ei, ci și a Angliei, care a dăruit lumii trenul. Bătrâna loco-

motivă a fost pusă mai întâiu în circulație în anul 1830.

— **Aviz.** În tipografia diecezană din Battyányi-u. 2 sz. au apărut următoarele scrieri ale învățătorului Iuliu Vuia. Abecedar scris pe baza metodului sunetelor vii 40 fil.; Instrucțiunea metodică 80 fil.; Carte de cetire pentru cl. a doua 36 fil.; Carte de cetire cl. 3 și 4 50 fil.; Carte de cetire cl. 5 și 6 60 fil.; Curs practic de limba maghiară, care pe lângă exercițiile de cetire, intuitive și gramatică cuprinde și elemente din Aritmetică, Geografie, Istorie și Constituție, à 60 fil.; Curs practic de Istoria Ungariei à 40 fil.; Curs practic de limba română (Etimologie, Sintaxă, Silistică și Literatură), à 60 fil.; Curs practic de Economie à 56 fil.; Curs practic de Geografie și Constituție de I. Vuia. Tablele de cetire à 5 coroane plus 72 fil. porto. Se află numai la autor în Comloșul-mare Torontál.

— **Din Monerău ni-se scrie:** În nrul 158 al prețuitului Dvoastră ziar »Tribuna« a apărut un articol dela frații din America sub titlu: »Din năcazurile Românilor din America«, unde se destăinuiesc faptele mărsave ale celor 3 nespălați din comuna Risculița, comitatul Hunedoara.

Între cei trei coconăși se află și învățătorul Axente Popoviciu, despre care se zice că e gr.-cat. și prin urmare, Conzistorului Metropolitan din Blaj i-se atrage atențiunea asupra faptului acestuia.

Treaba nu e chiar așa: comuna Risculița e comună gr.-or., aparține protopopiatului Halmagi, învățătorul e gr.-or., prin urmare tragerea lui la răspundere, cade în competența Conzistorului nostru gr.-or. din Arad.

— **Urmările beției.** Ni-se scrie: În săptămâna trecută o femeie cu numele Petruț Maria din comuna Tătarești comitatul Hunedoara, s'a sinucis, aruncându-se în fântâna unui vecin, de unde a fost scoasă moartă de medicii ce veniseră la fața locului.

Biata femeie era de un timp încoaci stăpânită de patima beției, așa că de mai multe zile nu mai abătusă la casa bărbatului, ci cu zi cu noapte petrecea în crișmă, până ce la urma-urmelor și-a pus capăt vieții. Tot jertfa rachiului, care pe mulți îi inebunește.

— **Din Covășint ni-se scrie:** Luni în 10 l. c. seara, pe la orele 8 s'a deslănțuit asupra comunei noastre o furtună îngrozitoare împreună cu tunete și treznate. Cu această ocaziune a treznit pe soția și fiica de 10 ani a lui Petru Petric, cari se aflau în chilie, la masă. Fetița a reposat la moment, iar soția după grele suferințe azi (Marți) la amezzi.

Tot atunci a treznit în o colnă din viile hotarului Șiriei, care a ars.

— **Jertfele unei fabrici.** În manifestul ce a scos despre fabrica de hârtie din Arad, socialistii scriu:

Iată câteva pilde din lucrurile măcelăriei de om:

I. În anul 1905 mașina a rupt degetul arătător dela mâna dreaptă a lucrătorului Jöff Miklós. 3 luni a fost bolnav și neputincios de lucru. 3 luni a trăit din ajutor de 25 de coroane cu familia lui, ear când s'a însănătoșat pentru degetul pierdut i-s'a dat 70 coroane.

II. În 1905 Petru Bulioca împingând niște trăsuri s'a tilăvit. Doctor nu s'a îngrijit de el. Ajutor nu i s'a dat. A ramas neputincios pe viață.

Lui Român Béla în 1905 iar i-a rupt degetul arătător dela mâna dreaptă.

În 1906, mașina i-a rupt două degete lui lianei Mák, care și acuma e bolnavă și nu mai poate lucra.

Lui Sesop Gyula sulurile mașinei i-au turtit amândouă mâinile. A zăcut 18 zile. Ajutor nu i s'a dat nimic. Mâinile îl dor și acuma.

Sulurile mașinei au mzi turtit mâinile lui Hegedüs János, i-au spintecat muschii brațului.

Lui Turcsicsán Mihály mașina i-a spintecat un deget.

Pe Nagy József la pârjolit focul, ce ieșise, când explodase un cămin.

Mazurek Antal a fost trimis, să curățească căminul de topit. Nefăcându-se pregătirile de lipsă s'a răcit și în timp de o zi a și murit.

Mașina a zdrobit fruntea lui Raubach Péter. A zăcut bolnav câteva luni. Fruntea-i zdrobită a fost prețuită în 20 coroane. Atâta a primit adecă pentru dânsa.

Lui George Crăciun mașina i-a sfâșiat în două piciorul drept.

Leșia i-a ars un ochi lui Pap Antal. A orbit Lui Smitzer Antal leșia i-a opărit picioarele; sângele în urma aceasta i s'a înveninat; a murit și el.

Lui Ioan Paștean roata mașinei i-a zdrobit mâinile A rămas olog pe vecie.

— **Cea mai plăcută alifie** pentru înfrumusețarea feței damelor, care cu tot dreptul poartă atributul de »neîntrcut«, e fără îndoială vestita alifie **Crema Cornelia** a lui **Leszkovacz**, care e înfrumusețarea feței damelor de pe întregul rotogol al pământului. Cel mai sigur mijloc contra pistriurilor de pe obraji și delăturarea bibircelor. Crema Cornelia se folosește nu numai la obraji, ci ea netezește și albește și pielea grumazului, a umerilor și a mânelor, dându-le o fineță deosebită.

— **Wolf J.**, pantofar de ghete femeiești și bărbatești Arad, strada Weitzer (palatul minoriților).

— **Nefericire.** Pentru cine e robit cu totul de patima beției, un medicament neîntrecut, ce poate să-l împiedice și desvețe dela aceasta patimă distrugătoare și omoritoare de viață prețuște foarte mult. Atragem atențiunea asupra inseratului farmacistului Frankl Antal din Seghedin, ce-l publicăm sub titlul »Am fost bețiv.«

O mișelie care se pregătește.

»Proiectul de lege care este gata în ministerul de justiție în paragraful 5 enunță: în afacerea mandatului atacat pentru agitație va judecă nu Curia ci Dieta.

»Că asta ce însemnează, nu trebuie s'o spunem. Însemnează domnie de partid statutarială. Toate mandatele socialiste, naționaliste și poate și populare ar fi puse la discreția judecării partidului dela putere. S'ar întemeia astfel, pur și simplu, teroarea partidului majorității.

»Pentru asta a luptat zeci de ani partidul guvernamental d'acum pentru crearea judecătoriei Curiei în afaceri electorale, ca acum să se reînființeze judecătoria dietală?

Numitul ziar face apel la toate elementele cari doresc binele poporului să sară în luptă pentru a împiedeca acest atentat politic.

Nici noi nu putem da alt sfat mai bun.

Convocare.

Membrii români ai congregației comitalențe din Făgăraș, în vederea obiectelor de mare importanță, ce se vor pertracta în ședința extraordinară din 18 Septemvrie 1906, sunt rugați, ca pe Luni, în 17 Septemvrie a. c. seara la orele 7, să se întrunească în localitatea »Hotelul Paris«.

Făgăraș, la 12 Septemvrie 1906 st. n.

Comitetul.

Poșta Redacției.

Sân-Miclăușul-mare. Poezia »Sărutare« nu se poate publica. Strofa din urmă nu atinge măsura. Altele poate vor fi mai bune.

Aurel Goian, Caransebeș. Rugăm să ne trimiți poezii culese din popor, iar nu compuse de DTa. Frăție și dragoste!

Posta Administrației.

Ștefan R. Munkan, Musca. Am primit 10 cor. ca abonament până la 1 Sept. 1906.

Nicoară Macavei, Ciuci. Iată adresa cerută; 4107 Detroit Ave. N. W. Cleveland, O.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 13 Septemvrie

INCHEEREA LA 12 ORE :

Grâu pe Oct. 1906 (100-clgr.)	6.95 — 6.96
Secară pe Octomvrie	6.02 — 6.03
Orz pe Octomvrie	6.42 — 6.43
Cucuruz pe Iulie	6.63 — 6.64
Cucuruz pe 1907	4.97 — 4.98
Grâu pe Aprilie 1907	7.32 — 7.33

INCHEEREA LA 5 ORE :

Grâu pe Octomvrie 1906	6.97 — 6.98
Grâu pe Aprilie 1907	7.32 — 7.33
Secară pe Octomvrie	6.04 — 6.05
Ovăs pe Octomvrie	6.42 — 6.43
Cucuruz pe Iulie	6.49 — 6.50
Cucuruz pe 1907	4.97 — 4.98

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 klgr. 112—113 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 klgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 klgr. 119—120 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 klgr. 122—123 fil.; mijlocii părechea 250—260 klgr. greutate 126—127 fil. Ușori până la 240 klgr. 116—118 fil.

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Nichin.

In esclusiva magazină a fabricii de pânuri au sosit noutățile de toamnă.

O întregă uniformă de haine bărbatești 3 metri pânură de lână fl. 3.90, 4.45, 5.40, 6.60, 7.95. În provincia trimitem mustre. Pentru un pardesiu ori palton 2.20 cmt. fl. 6.60—7.50.

Peptare după moda franceză în prețurile cele mai convenabile.

Pentru copii se capătă remășițe.

Cu stimă

Leichner és Fleischer

magazinul fabricii de pânuri în Arad, Sabadságtér 17.

COMMIS

harnic în bransa coloniilelor află cu 1 Oct. a. c. ocupațiune la

»Severineana«,
soc. com. Caransebeș.

ANUNȚ.

La școala Centrală de Agricultură București este vacant un post de Lăptar. — Șef plătit cu 120 lei lunar, locuință, încălzit și luminat.

Se cere ca solicitatorul să aibă cunoștinți complete în ale lăptăritului și să știe fabrică singur brânzeturii din lapte de vacă și de oi. Flăcău sau văduv se preferă.

Ofertele se primesc la Direcțiunea școalei Centrale de Agricultură dela Herăstrău-București (România.)

2740/906 tkv. sz.

Arverési hirdetmény.

A nagybuttyini kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a »Victoria« takaré- és hitelintézet mint részvénytársaság végrehajtatónak, Gergár Pável revelisi lakos végrehajttást szenvedő elleni 349 K. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajttási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. tvszék és a nagybuttyini kir. bíróság területén fekvő és a revelisi 111. sz. tjkvben A+I 2., 5., 6—8,

sor, 258., 723., (223—224) 538/b, és 618/b hrsz. alatt felvett beltetkes ház, szántóföldek és rétből álló ingatlanság 932 K. kikiáltási árban az

1906. évi október hó 4. napjának d. e. 10 órája

Revetis községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladatni, u. m. :

1. Ha a kikiáltási áron felül ígélet nem tétetik, az elárverelendő ingatlan a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

2. Árverelni kívánók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 93 K. 30 f.-t készpénzben, vagy az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni, avagy az 1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt, a harmadikat pedig ugyanazon naptól számított 45 nap alatt s minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsában az 1881. december 6-án 39,425 I. M. sz. alatt kelt rendeletben előirt módon a buttyini kir. adóhivatalnál mint birói letétpénztárnál befizetni.

A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbíróság telekkönyvi hatóságánál, Revetis, Kocsuba és Diécs községek előjáróságainál megtekintethetők.

Nagybuttyin, 1906. évi július hó 4-én.

Kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

Seres,

kir. járásbíró.

Goncurs

pentru ocuparea unui post de practicant la institutul de credit și economii »Plugarul« în Kakova (Krassó-Szörény) cu termin de 21 zile dela prima publicare.

1. Salar începător va fi de coroane 600 anual.

2. Petițiunile au să fie înaintate până la 1 Octomvrie st. n. a. c.

3. Recurenții au să dovedească, absolvirea unei școale comerciale, că posed în vorbă și scris limba română, germană și maghiară.

4. Preferiți vor fi cei cu pracsă de bancă.

5. Postul este a se ocupa cu 15 Oct. st. n. a. c. Direcțiunea.

Am fost bețiv în totdeauna până ce n'am folosit medicamentul contra beuturii alui Frankl Azi mă în torc cu scârbă dela ori ce beătură spirtuoasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce beătură spirtuoasă. Sănătății nu-i stricăcios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri, decât în farmecia lui

FRANKL ANTAL
(Szeged, Felsőváros nr. 20)

INSTRUMENTE NECESARE LA ORI-CE ECONOMIE.

„Ciururi-Kalmár“ adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoiu.

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corășpuzătoare tuturor cerintelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOTUL HÓDMEZŐ-VASARHELY.

Numărul Telefonului 69.

În Aiud premiat cu premiul mare de aur. Titlu în caz urgent: KALMAR-rostagyár.

Numărul Telefonului 69

Pentru păstrarea și îngrijirea feței de femeie

cea mai bună și în tot locul cea mai plăcută alifă

e alifă renumită „**CORNELIA**„

Această alifă e cel mai bun medicament contra pișturilor de pe față și mâni contra petelor de piele, cursăturilor etc. eși nesticăcios amalgament curat.

Prețul: Un borcan mic cu îndrumări cu tot 1 Cor.
Un borcan mare cu îndrumări . . . 2

Sapunul Cornelia bucata 1 Cor.

Se poate căpăta la pregătitorul:

Farmacia la „**Coroana**“ a lui **LESZKOVÁČZ MILETA, Ó-Verbász.**

Magazin principal în Budapesta: Farmacia (Bácska)
Török József, Budapesta, str. Király nr. 12.

La trimiterea înainte a prețului pentru comandă de peste șese coroane, cele procurate le expedez fără nici o altă cheltuielă de poștă.

Epistoalele să fie în limba maghiară, germană și sârbească.

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestimente, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCE. GENERALE DE A-SIGURARE MUTUALE SIBIENE

„**TRANSYLVANIA**“

primesc oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichis, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal, — și le efeptuesce pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen fiș, rente, zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întemplate;

2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;

3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, revizite ș. a. prin spargere;

4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, cucuruz, ovės, viță (vinea), plante industriale: cânepă, in, hîmă, năzretari, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuale mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală „**TRANSYLVANIA**“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

Asigurați contra grindinei: cucuruz, grâu, secară, ověz și toată economia

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare!

Asigurați contra furturilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!

Onor. Public!

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că am în atelierul meu din

Temesvár-Józsefváros
Bonnáz-utca Nro. 18

MARE DEPOZIT

de mașini de cusut, biciclete și biciclete cu motor

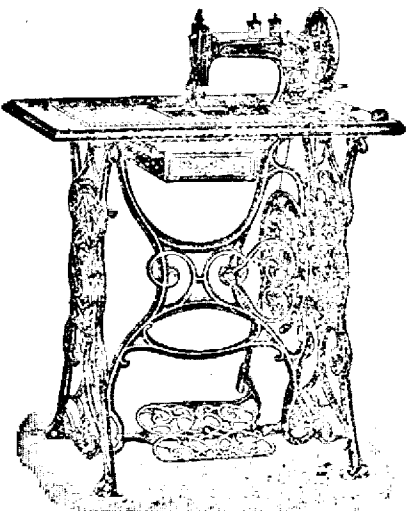
de cea mai bună calitate și cu prețurile cele mai moderate. — Mai departe atrag atențiunea on. public asupra

lucrătoarei mele,

în care se reparază de maeștrii specialiști tot felul de mașinării punctual și foarte ieftin.

Cu stimă:

WALLACHY ÁRPAD, mașinist.

Expositură în Toracul-mic.

Filiată în Buziaș.

„**TIMIȘIANA**“

institut de credit și economii societate pe acții în Timișoara.

Anul întemeierii 1885. : : : Depuneri : : Cor. 2.000.000.
Capital de fond Cor. 560.000. Fond de rezervă Cor. 150.000.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 4½%, după depuneri peste 20000 cor. cu abdicere de 90 zile 5% interese netto. Darea de venit după capitalul depus o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plătesc fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face pe cale postală. și se expedeză franco.

Escomptează cambii cu 6%—8% interese.

Tot asemenea, acordă credite hipotecare precum și amortizaționale în modul cel mai culant.

Direcțiunea institutului.

Ifj. **Kopetkó Károly**

CASĂ DE MARFE

PENTRU MODA DE BĂRBAȚI ȘI FEMEI

== **ARAD** ==

Strada bisericii — palatul Minorităților.

Telefon local și pentru comitat nr. 477.

Isvorul cel mai ieftin de târguit.

Își recomandă magazinul său bogat provăzut cu tot felul de

stofe țesute pentru costume de dame după moda cea mai noauă negre și în colori.

Daruri gata pentru mirese, pentru juni și fete.

Mare asortiment pentru reverenzi și faloane preoțești.

● Mustre în loc și provință trimit gratis. ●

Plise și guvehrare în toată lățimea.

Mare asortiment de pânuri pentru haine bărbătești.

Un succes.

(R.) Ori care ar fi părerea unuia ori alții dintre noi asupra felului cum dl Aurel C. Popovici propune rezolvarea chestiei naționalităților din Austro-Ungaria, un lucru trebuie să mărturisim cu toții: cartea sa a avut un succes enorm în străinătate, îndeosebi în Germania! N'a fost, în marele imperiu, un singur ziar de seamă, care să nu fi scris recenzie, și cele mai multe dintre ziare au scris favorabil nu numai despre carte, dar și despre Români, căror eminentul scriitor, cum se știe, le dă în carte pagini număroase și scrise cu sentimentul național cel mai cald.

Iată de ce am și înregistrat cu cea mai mare bucurie știrea, și revenim azi, că întâia ediție a cărții dlui Aurel C. Popovici s'a epuizat deja și în zilele acestea autorul a scos de sub tipar a doua ediție, ceea ce nu s'a mai întâmplat cu o carte scrisă de Român în limba germană.

Ce dovedește asta în chip neîndoios?

Dovedește pe d'oparte că dl Popovici este stăpân peste materialul ce tratează, pe de altă parte că este și maestru în ce privește felul scrisului: a știut adică să deștepte, în lumea germană, interesul.

Și, drept urmare, a făcut în jurul chestiei naționalităților o propagandă dintre cele mai rare și întinse, aducând astfel nu numai Românilor, dar și aliaților noștri servicii de mare preț. Cu atât mai mare, cu cât agită chestia într'un timp nu se poate mai însemnat: când partidele maghiare cred a se achita de angajamentul luat față de Coroană întocmind un proiect de lege electorală în care pretind a da soluțiune chestiei ardente a naționalităților, pe când în realitate ele tind la nimicirea și a puținelor drepturi electorale ce avem.

Aflăm, că pentru a urmă cu propaganda, pentru a atrage luarea aminte a străinătății asupra isprăvilor guvernului unguresc, dar mai ales pentru a demasca abuzurile și nedreptățile ce se comit, dl Aurel C. Popovici are de gând să se stabilească pe câtva timp în străinătate, unde punându-se în legătură cu publicistica din diferitele centre politice europene, precum și cu bărbații politici ai diferitelor state, să-i lămurească asupra adevăratei situațiuni din Ungaria și Austria.

Nu ne îndoim că ar putea să aducă astfel însemnate servicii cauzei naționalităților. Conducătorii și autorii politicei șoviniste își pregătesc arme împotriva partidului național român și a celui sârb și slovac. Noi, dacă facem gură prin presă, ne pomenim în pușcărie. Deputaților noștri, când protestează în Dietă, li-se aruncă cele mai triviale epitețe, iar adunările populare sunt la discreția agenților administrativi.

Cel puțin în străinătate să fim apărați pe larg și liber!

Apponyi jubilează. Insoțit de câți-va secretari de stat și corifei ai coaliției, Sâmbătă contele Apponyi a fost la Jászberény, unde l-au primit cu mare alaiu. Ministrul de culte și-a serbat jubileul de 25 de când acest oraș l-a ales neîntrerupt deputat. A ținut, se înțelege, un mare discurs, laudând pe alegători, și nițel și pe sine. A vorbit și despre situația politică, spunând că a făcut jertfă intrând în guvern, că ministerul este de tranziție, să nu aștepte deci multe dela el, că se va retrage îndată ce va realiza reforma electorală (nu a spus nici când se va retrage, nici

cum va fi sufragiul universal?), s'a ocupat de pesimiștii (în frunte cu Mocsáry) căror li-e teamă că partidul 48-ist se va abate dela calea de până acum, îndulcindu-se la putere, precum a răspuns, destul de violent, și celor-ce »cârtesc dela întuneric«. La urmă s'a dat un mare banchet și seara contele s'a întors la Budapesta. Iar lucrurile rămân cum au fost, cu toate articolele ditirambice ale presei coaliționiste și droaia adreselor de felicitare ce a primit din toate părțile.

Lui Jókay admiratorii sei turiști din Budapesta i-au ridicat și inaugurat Sâmbătă un bust, pe Svábhegy. Vorbirea de inaugurare a rostit-o, foarte cald, literatul Ábrányi. S'au depus numeroase coroane, între ele și a d-nei Gross Bela, care n'a luat de-altfel parte la serbare.

La Cluj s'a inaugurat Sâmbătă noul teatru, cu pompă mare. A luat parte și Justh, presidentul Dietei, cu o delegație, în care vedem figurând numele dlui deputat naționalist Dr. N. Șerban... Cum a ajuns d-sa pe acolo?!

M. Sa Regele Carol I al României a binevoit a decora cu medalia jubilară Carol I. pe directorul ziarului nostru, dl Russu Șirianu. Decorația și brevetul directorului nostru li-a primit, prin postă, Luni

O știre de senzație publică ziarele maghiare. Spun că M. Sa Monarhul nostru nu se va duce să asiste la manevrele navale de pe marea Adriatică, nici va visita Dalmația, și anume nu se va duce parte pentru-că toate ziarele italiene scriu violent împotriva acestor manevre făcute în apropierea țărmurilor Italiei, ministrul italian ar fi și cerut lămuriri lui Goluchowsky, de altă parte s'ar fi descoperit o conspirație anarchistă cu scop de a ucide pe M. Sa. Știrea asta se desminte însă.

O concesiune. Duminecă s'a dezvălit la Kassa monumentul ridicat în amintirea trupelor cu chipiu roșu (vörös-sipkások) comandate la 1848—49 de generalul (sârb de naștere) Damjanich. La serbare a luat parte atât ministrul de honvezi Jekelfalussy, cât și o delegație a armatei comune, în frunte cu generalul comandant Pucherna.

Presă maghiară e plină de bucurie: pentru întâia oară se întâmplă ca delegațiuni militare, din armata comună și honvezime, să ia parte la asemenea serbare.

La banchet s'a cetit o telegramă alui Kossuth care îndeamnă »nația« la luptă pentru — independență, iar Justh a ținut o vorbire în care a ocărit aspru pe »idiotii plini de teamă că 48-iștii nu se vor ține de program«.

Reforma electorală. Intrebat de un publicist, contele Andrassy, ministru de interne, privitor la reforma electorală a spus următoarele: de trei luni de zile în minister se lucrează la materialul statistic, acum e la rând materialul privitor la cercurile din Ardeal; la sfârșitul toamnei se va țineă deja stat asupra afacerii iar în anul viitor proiectul de lege va fi prezentat Dietei.

Conzistor plenar. P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp al Aradului, a convocat pe ziua de 6/19 Septembrie conzistorul plenar aradan.

In interesul adevărului.

Am fost adversarii cei mai hotărâți ai sistemului Mețianu. În focul luptelor date n'am cruțat persoane. Cu mâna pe inimă putem însă mărturisi, că întotdeauna am scris și vorbit după cea mai bună a noastră convingere. N'am avut înaintea ochilor de cât interesul superior obștesc, bisericesc, și nu am înțeles nici-odată să servim acest in-

teres alterând adevărul, ci luându-l ca cinoșură în toate.

În interesul adevărului ne simțim îndemnați să revenim asupra articolului «Mizerii dela Sibiiu» publicat în numărul nostru de Marți. Să rectificăm întâi de toate aserțiunea că la consistorul metropolitan este un funcționar care din punct de vedere al moralei, a cinstei publice, poate fi excepționat. Acest funcționar sunt deja trei luni de când nu mai e în slujba consistorului metropolitan.

Numai lipsa de complete informațiuni și nebăgarea de seamă ni-a făcut ca pe această chestie să formulăm acuza. I. Prea S. Sa Metropolitul Mețianu a satisfăcut morala publică, autorității supreme bisericești n'a lăsat să i-se aducă știrbire!

Cât privește chestia Măneguț, și adevărul și dreptatea ne îndeamnă să declarăm cele ce urmează.

Pânăce am crezut că dl Măneguț este un prigonit, aveam înțeles să-i deschidem coloarele. După cele întâmplate dela 1904 încoaci însă, fostul protopop al Oșorheiului nu mai are drept la spriginul nici unui Român. Pentru-că d-sa nu s'a mărginit la apărare, ci a trecut la condamnabilă denunțare. Vorbim din acte: un amic de încredere al nostru a avut prilejul să vadă întreg dosarul afacerii Măneguț! Ei bine, pe basa documentelor nu avem de spus decât cea mai aspră osândă. Dl Măneguț n'a vrut să recunoască legalitatea forurilor noastre bisericești, d-sa a forțat lucrurile și s'a dedat la fapte cari lovesc în primul rând zidurile autonomiei noastre bisericești. D-sa, ca să câștige favoarea guvernului din Budapesta, încă dela 1904 a pornit pe așa cale, pe care ne simțim datorii s'o reprobăm cu cea mai mare energie: d-sa a scris ministrului împotriva nu numai a prelaților noștri, fără să aibă alte documente decât — năcazul și violența, — ci a scris chiar împotriva autonomiei bisericești gr.-or., zicând că autonomia adăpostește fărădelegi. Cu numere din »Telegraful Român« a căutat să acuze pe I. P. S. Sa că e dușman al ministrilor și chiar al statului, aruncând asupra capului mitropoliei răspunderea pentru articole în cari de altfel se apăra biserica. Tot așa, cu numere din »Tribuna« a crezut că poate pune negri pe P. S. Sa episcopul I. I. Papp al Aradului, despre care știm toți că se ține departe de valorile politice și în nici un chip nu poate fi făcut responsabil pentru nimic ce apare în ziarul nostru. Dl Măneguț este însă supărat și pe consistorul din Arad, unde ajungând afacerea d-sale, s'a adus aceeași judecată pe care a rostito consistorul din Sibiiu.

De aceea, a și răspuns printr'o epistolă scrisă în ton așa de vulgar și pornograf, în cât autoritățile noastre bisericești sunt nu în drept numai, dar chiar datoare să nu mai reflecteze la scrisesele d-lui Măneguț, iar dl ministru de instrucție, așa credem, după ce va fi citit și această prosă a fostului protopop, d'asemeni se va simți dispensat a-i acorda vre-o ocrotire.

Tot din acte se invederează, că așa zisa afacere Măneguț cătuși de puțin nu are ca autor pe I. P. S. Sa Mitropolitul Mețianu, ci actualul mitropolit a moștenit-o, așa zicând, iar rezolvarea a dat-o consistorul și toate forurile, în drept fără nici o ingerință.

Ori care ar fi fost diferențele între noi și I. P. S. Sa, nu înțelegem să-l acuzăm într'o afacere care acum e bine și definitiv rezolvată de autoritățile noastre bisericești singure competente.

Știri dela Expoziție.

Sosirea bucovinenilor. Pe tot parcursul dela Burdujeni până la Ploești, trenurile cari aduc pe frații Bucovineni au fost întâmpinate pe la stațiuni și salutate cu mare entuziasm. S'au rostit discursuri, s'au intonat cântece naționale.

La Ploești. Vineri la orele zece au sosit în gara Ploești cele 2 trenuri, cu 1700 de bucovineni. Deși la gară nu li s'ă făcut o primire oficială, totuși ei au fost întâmpinați de mulțimea de cetățeni ploeșteni cu strigătele de «Trăiască bucovinenii!»

Bucovinenii au răspuns cu «Trăiască România!»

Dl Gheorghe Boieru, comerciant, român transilvănean, a ținut o scurtă dar călduroasă cuvântare, urând bun venit fraților de dincolo.

Domnul Doboș, președintele societății academice «Dacia», mulțumește pentru calda salutare.

După jumătate ceas, cele două trenuri se pun în mișcare în mijlocul strigătelor entuziaste de: «Trăiască Bucovina», «Trăiască România».

In București. Peronul gării, împrejurimile sunt ocupate de un imens public. Societăți cu steaguri, muzici militare, coruri.

E un entuziasm de nedescris.

Capitala e splendid pavoazată și mișcarea pe calea Victoriei e asemuitoare cu ziua de 10 Mai.

După ce oaspeții s'au coborât din vagoane și s'au făcut prezentările, dl *Al. Ciurcu*, locțiitor de primar al Capitalei, rosti următoarea cuvântare, cu voce caldă și puternică:

Iubiți frați Bucovineni,

Frați Români din patria lui Ștefan cel Mare!

In numele Capitalei Regatului Român, scump vouă, scump tuturilor Românilor, ori de unde ar fi, vă zic: «Bine ați venit în mijlocul nostru!».

Capitala Țării Românești, vă primește cu brațele deschise, cu dragoste frățescă, cu iubire caldă.

Ați venit să vă împărtășiți la serbarea neamului și prezența voastră la noi formează apoteoza acestei serbări, sărbătoarea sărbărilor.

In pepturile tuturilor Românilor inimile bat azi mai cu putere și par'că văd pe frunțile lor o aureolă.

Dar voui fi scurt la vorbă, că nu prin cuvinte se pot rosti simțirile svăpăiate ce dlocotesc azi în noi.

Să mi dați voie ca să dau curs acestor simțiminte — cari sunt ale neamului întreg — într'un chip cum nu s'au manifestat încă pentru alți oaspeți, să mi dați voe ca aici în fața tuturilor, să îmbrățișăm în dragoste frățescă, pe președintele vostru!

Și zicând acestea dl Ciurcu se sărută de două ori cu președintele pe când mulțimea aclamă cu entuziasm, iar muzica militară intona «Deșteaptă-te Române!».

A răspuns dl Filaret Doboș, președintele soc. «Dacia».

După ce s'au rostit apoi mai multe discursuri s'ă format un impunător cortegiu având în frunte și la mijloc două orchestre militare.

Pe tot parcursul, numerosul public care staționa pe trotuar a salutat cu căldură pe oaspeții a căror ținută demnă și serioasă au impus tuturor.

Cum au fost primite corurile la T-Severin. Un comitet de privire a lansat următorul apel: «Cetățeni,

Peste o mie de cântăreți și frunții lor: preoți, învățători și advocați din Banat, sosesc în gara orașului nostru, mâne Vineri 25 August curent la orele 4 p. m., ca de aci, să pornească în București spre a lua parte la marele festival coral organizat în arenele Romane de comitetul Expoziției.

Dragostea de patrie-mumă, ce acești frați poartă în sufletele lor, jertfele și suferințele de tot felul la cari sunt supuși, sunt titluri, cari merită, și admirația și recunoștința noastră.

Să-i primim mic și mare, tinăr și bătrân cu aceeași dragoste frățiască cu care ei aleargă din al patruzecilea an de înțeleaptă și fericită domnie a regelui M. S. R. Carol.

Cu cât vom fi mai numeroși întru întâmpinarea

lor, cu atât sufletele lor se vor umple de bucurie și de speranță, cu atât mai mult vom dovedi că le suntem frați sinceri gata pentru tot și pentru toate.

In Capitală. Pe străzi aceeași febrilitate și agitație ca și eri.

La gară, mulțumirea și veselia se citeau pe fețele tuturor. Mii de persoane, bărbați, femei și copii, așteaptă încă de pela oarele 9 a. m., sosirea oaspeților ardeleni.

Pentru a se înlătură o aglomerație prea mare, trenurile au sosit la deosebite intervale.

Discursurile. Cel dintii a vorbit dl *Alex. Ciurcu*, locțiitor de primar.

Iată ce a spus d-sa:

Cu inima înduioșată vă zic: Bine ați venit, fraților, în cetatea românismului, în capitala Regatului român!

Bine ați venit, frați ardeleni, bine ați venit frați bănățeni, pe pământul sfânt al României.

Să vă spun că vă primim cu căldura iubirei frățesti, e de prisos. O știți voi prea bine.

Țara întregă se veselește de venirea voastră, țara întregă vă sărbătorește și inimile Românilor din toate unghiurile bat azi în unison.

De azi dimineață soarele pare mai radios, iar codrii Carpaților mai mândri și mai veseli.

Despărțiți de voi prin hotare politice dar uniți în gânduri, uniți în simțiri prin legături neperitoare de sânge, de amintiri ale trecutului, de datini, de limbă și de aspirațiuni, ne dăm azi mâna pe pământul bine cuvântat al Patriei Mume.

E aceasta o zi măreață, o zi de mare sărbătoare.

Ne veți cânta doinele voastre dulci și fermecătoare. Să cântați fraților! Cântecul voastre vor legăna visurile noastre, vor răcori sufletele noastre!

Ași vrea acum să vă strâng pe toți în brațele mele, dar fiindcă sunteți așa mulți, să vină cel mai apropiat în brațele mele, ca să-l îmbrățișez pentru voi toți.

Trăiască Ardealul!

Trăiască Banatul!

Spunând aceste cuvinte dl *Al. Ciurcu* cuprinse în brațe pe dl *Dobrin*, președintele reuniunii de cântări di Lugoș, și-l sărută cu căldură.

Apoi a vorbit dl *Leon Ghica*, inimosul președinte al societății «Carmen» și care prin neosebita sa propagandă a ajuns la acest frumos rezultat: unitatea Românilor, din toate părțile prin cântec.

Dl *Alexandru Eremia*, vorbește din partea studenților.

Răspunsurile oaspeților. Din partea celor veniți de peste munți, au vorbit: Dl *Dobrin*, președintele reuniunii de cântări din Lugoș.

Dl *Dr. N. Comșa* Seliște, a vorbit în numele Ardealului.

Vă aducem acea iubire în inimă — a zis d-sa — pe care nimic în lume nu o poate șterge. Cu acest prilej prăznuim și progresul vostru în arte știință, comerț și industrie, căci ce vă folosește vouă, ne folosește nouă: Eu și-s frate, tu mi-ești frate. În amândoi un sânge bate!

În urmă corul din Lugoș a naintat, în mod foarte mișcător și cu un rit special, «Deșteaptă-te române».

Fanfara militară. Fanfara militară era alcătuită din trei muzici militare: reg. 12 Cantemir, reg. 3 roșiori, și reg. 21 Ilfov, puse sub conducerea dlui *Buiuc*, șeful muzicii reg. 21 Nr. 4 Ilfov.

În tot timpul celor aproape trei ore, cât a așteptat lumea pe peron muzicile au cântat alternativ, înveselind lumea și îndemnând chiar unele perechi să danseze prin saloanele de așteptare.

Monumentul intrării trenului în gară a fost unul

din cele mai solemne, mai impunătoare și mai mișcătoare în același timp. Pentru prima dată se întruneau sub același acoperiș, pe pământul patriei libere, reprezentanții Românilor din Banat, Crișana, Temișana, Maramurăș, Macedonia, Muntenia, Moldova, Oltenia, Dobrogea.

Dintre Români locuind între Nistru și Tisa, nu lipseau decât cei de peste Prut...

Te Deumul. Cortegiul s'a îndreptat apoi spre biserica Domnița Bălașa, unde s'a oficiat un Te Deum de către vicarul Mitropoliei, Nifon Ploștesanu.

In Capitală. *Apel către cetățenii Capitalei.* «Un număr de 1700 cântăreți români din Ardeal, Banat, Bucovina și din cuprinsul țării noastre, sosit în Capitală Sâmbătă în 26 August 1906 la orele 9 și jumătate dimineața, prin gara de Nord.

Ei vin, ca frați la frați, ca să salute și să cunoască mai de aproape România în anul când s'a împlinit 40 ani de domnie rodnică a M. Sale Regelui Carol I.

Cinci zile încheiate (26, 27, 28, 29 și 30 Aug.) vor stă la noi mândrii cântăreți ai neamului românesc și vom avea prilejul să-i ascultăm în Arenele Romane dela expoziția generală.

Tuturor acestor scumpi frați, cari în coruri preamăresc neamul cu graiul, poezia, cântecul lui și frumsețea firei, și tot în cântec de o neapuză mândrețe cresc eroi și martiri pentru libertate, cinstite mare se cuvine să le dăm și primire aleasă să le facem, ca plecând din mijlocul nostru să ducă cu ei cea mai vie amintire.

Să mergem cu toții întru întâmpinare la gara de Nord și, întovărășindu-i în vremea șederii lor la noi, să le dovedim dragostea noastră frățescă așa ca inimile lor mult încercate să simtă cât mai aproape pe ale noastre. — *Soc. corală română «Carmen».*

Doi tineri români în Fiume.

Stimate dle Redactor!

Mă simt îndemnat a Vă comunica următoarele: De mai multe săptămâni se află în Fiume 2 tineri români — aparținători României — în etate cam de 15 ani. Unul dintre ei e în uniformă școlii militare din Iași, și a absolvat a V-a clasă. Se cheamă *George Pantil* și e feciorul colonelului de artilerie: *George Pantil* din București.

Celalalt se cheamă *Ioan Gheorgescu*, care a fost în a V-a clasă a liceului «Lazar» din București și n'are tată.

Preumblându-te seara pe Corso, să fii cât de indiferent și totuși trebuie să te oprești spre a arunca o privire de simpatie către acei tineri români. Dl *George Pantil* cu uniformă sa frumoasă, având și un chipiu foarte frumos, împodobit cu treicolorul românesc și șnururi admirabile, atrage în jurul său mult public. Mai ales damele și oficerii se tot întreabă, că ce reprezintă acea uniformă de soldat.

Sunt aproape 10 zile, de când am văzut un grup mare de curioși, cari priveau ceva spre mijloc (centru).

Din curiositate mă duc și eu acolo și văzând uniformă cadetului Român, apoi ținuta impunătoare ce înfățișă, mărturisesc sincer că am rămas frapat de cele văzute.

Dupăce s'a îmbrăștiat publicul, mă duc la dânsii și recomandându-mă îi rog să mă pună în curent cu călătoria lor la Fiume.

Deatunci mai în toată sara ne preumblăm împreună și le pun la dispoziție «Tribuna» și «Libertatea». Sunt la fel de înalți și chipeși de cuget și sunt frați.

Mi-au comunicat că statul Român, începând cu anul trecut, va trimite la Academia de marină din Fiume în tot anul câte 2 tineri.

Anul acesta au competat mai mulți și supunându-se la un examen în București, pe dânsii i-au aflat de cei mai corespunzători. Acum studiază privat limba germană, apoi după scurt timp fiind examinați, vor fi înscriși la *Academie*.

Vor studia 4 ani, apoi 2 ani vor practica pe vapor austriac, când în fine fiind calificați se vor reîntoarce în patrie.

Ei sunt trimiși pe spesele Statului Român și au leafă lunară câte 200 lei.

Mi-au spus că mai sunt 2 înși în aceasta »Ac-

demie» cari merg pe anul al II-lea și vacanționează o petrec în România. Numele lor e: Alexandru Gheorghescu și N. Costinescu.

Ei mi-au comunicat că statul Român a trimis tineri și la Academia din »Livorno«.

Aseară preumblându-mă pe »Corso« dau cu ochii de ei și am rămas frapat, văzând că se apropie de dânsii adjutantul generalului dela regimentul »Jelasici« din Fiume, care era în societatea unui căpitan, cu soția.

Dupăce tinerii au salutat pe respectivii oficeri, au fost oprîți de dânsii, căci neputându-și țineă curiozitatea au intrat în conversație cu ei.

Dupăce s'au despărțit merg la dânsii, comunicându-mi despre conversația avută. M'am mirat când mi-au spus, că au făcut cunoștință mai cu toți oficerii de-aici.

Preumblându-ne toți trei văd că iară se apropie oficerii cu doamna și văzându-ne la olaltă a zis unul »Der ist auch Rumäner!...« Ne-au auzit că vorbim românește.

Dacă străinii se interesează așa mult de frumosul port și creșterea al oficerilor din România, atunci noi numai bucura ne putem de pregătirile ce începe a face România întru a-și crește bravi oficeri.

Raportor.

Impotriva listei civile.

Va să zică tot »civii« dela Dobrițin român cei mai strașnici! Dupăce bătură mai astă iarnă până la sânge pe fișpanul Kovács numit de M. Sa în contra voinții lor, iată-i acum demonstrând împotriva M. Sale.

Dr. Lengyel Imre, jude de Tablă și jude cercual la Hajdu Szoboszlo, a înaintat congregației comitatului Hajdu o propunere în sens ca reprezentanța comitatului să ceară Dietei a reduce lista civilă cu 5 milioane.

Intre altele, el zice:

»Pe acea vreme, propunerile de felul acesta ale opoziției erau respinse de guvernamentali, oricât opoziția se sforța. Acum însă 256 deputați independenți spriginesc guvernul, va să zică e neindoiș că puterea e în mâna acestei majorități covârșitoare și nici nu este de presupus, că în situația precară d'acum a țării numai din cavalerism maghiar kossuthiștii să-și abandoneze punctul lor de vedere dela 1905. Ba merg mai departe și amintesc majorității, că până acum a accentuat într'una că dacă nu este curte maghiară, nu se poate vota nici cheltuieli pe seama ei. E dator deci partidul 48-ist ca neîntârziat să creeze curtea maghiară«...

Cetind propunerea aceasta, Kossuth va fi exclamat: Păzește-mă, Doamne, de asemeni aderenți!

De peste săptămână.

— **Știre personală.** Dl dr. N. Oncu, deputat dietal și fruntaș al vieții noastre publice, a sosit Luni în Arad. D-sa a sosit de-a dreptul dela București, unde a vizitat expoziția și a fost de față și la primirea măreață ce li-s'a făcut corurilor noastre în capitala României.

— **Nouii profesori.** La institutul teologic pedagogic din Arad a fost numit profesor de matematică și fizică dl Aurel Bratu, fost profesor la Sibiu, iar profesor de tipic, spiritualul seminarial, dl Alexandru Vesalon.

— **Rezultatele maghiarizării.** Dle Redactor! În zilele trecute, știi bine, am plecat acasă la sate, unde n'am fost de multă vreme. Imi era foarte dor să văd locurile, unde am copilărit, unde am hoinărit ziua întreagă, ca un băiat bun numai de ștregării. Și s'a făcut multă schimbare în satul nostru. Învățătorul, care mi-a deschis calea spre lumină, e bătrân și se plânge amar, de timpurile grele ce le trăiește. În sat la noi s'a înființat la stăruința unor nevoiași, o școală de stat, chiar la noi, unde nu găsești nici un suflet străin, decât numai tot Români. Și se plângea,

că copiii știu mai puțin decât ceice umblă la el, căci sârmanii nu înțeleg, ce se propune. Se trudească sârmanii să știe pe de rost tot, ce aud dela învățător, dar ce folos, căci cu acestea nu i-se luminează mîntea. Că învățătorul dela școala confesională spune adevărul, m'am convins și eu. Am mai mulți nepoți, dintre cari unul a umblat în anul trecut la școala cea »ungurească«. Prima vorbă cu ce l-am întimpinat a fost, să-l întreb, ce-a învățat. El, ca să-mi facă bucurie, recitează dintr'o suflare următoarele: »A hat fű igazsága, Ne modjál hasusága. Megráskálaváló a bűn gypagauá«. (A hat fő igazság az: Ne mondjál hazugságot. Meglásd kárra való A bűn gyarapodik). Am stat înmărmurit și mi-se sfășia sufletul de durere, văzând din nepotul meu un papagal inconștient.

Și inspectorul regesc l-a și premiat pentru marile progrese făcute. Să ne închipuim, ce întunecime în loc de lumină se va produce în capul micilor noastre vlăstare atunci, când s'ar duce la îndeplinire un proiect de-a lui Berzeviczy-Lukács! N'ar scădea numărul analfabeților.

— **Un preot român în America.** Părintele I. Pantoș, din Diosig pleacă în curând la America, unde va fi păstor sufletesc ortodocșilor creștini.

— **Un schelet într'un copac.** O întâmplare extraordinară o povestesc foile, — de bună samă că s'a întâmplat în America!

Doi tăietori de lemne mergând într'o pădure să taie un copac, după multe și mari năcazuri au izbutit să-l doboară jos. Dar ce să vezi? Minune! Din scorbura arborului uriaș, a ieșit la iveală un trup de om. Inspăimântați de această ciudățenie, după ce s'au socotit mult, și-au luta inima în dinți și s'au apucat a pipăi trupul fără viață. Lângă el mai erau și o păreche de nădragi roșii și într'un buzunar al vestmântului acestuia au aflat niște hârtii și un creon. Din aceste hârtii au putut apoi descoperi ciudata taină. Nenorocitul, care acum numai era decât un schelet, fusese urmărit de niște Indieni. Ca să scape de ei, el a fugit în pădure. Ajuns în pădure s'a urcat în vârful copacului acestuia. Când a ajuns acolo a dat cu ochii de un șarpe mare uriaș, și blăstămat numit »boa constrictor«. Atunci cuprins de o spaimă grozavă, leșinând s'a întins pe trunchiul arborelui și deodată a căzut într'o scorbură adâncă. Scăpase și de Indieni și de șerpe. Dar' ce folos? Acuma numai putea eși din scorbura aceea. O săptămână întreagă a stat acolo, scriindu-și zi de zi pațimile cari într'adevăr numai cetite erau grozavi de inspăimântătoare și înduioșetoare. Mai apoi l-a lovit foamea și setea, de cari a și murit.

— **Sfârșitul petrecerii.** Din Mișcolț se vestește: În o comună din apropiere flăcării au făcut o petrecere în un birt. Sub durata petrecerii Goszpoly și Juhász s'au certat pentru ceva. Cearta era chiar în toiul ei, când intră în birt un alt flăcău: Csuka Márton. A sărit în apărarea lui Iuhász atacând pe Goszpoly. Acesta scoase revolverul și-a voit să împuște asupra lui Csuka. Cest din urmă însă cu un scaun a aruncat revolverul din mână lui, dar tot atunci a spart și lampa, astfel că acum se îmbrănceau în întunec. Csuka luă cuțitul dela picior, dar fiind întunec în loc să-l străpungă pe Goszpoly, a străpuns pe Juhász atât de grav, c'a murit la moment. Ucigașul, care are numai douăzeci de ani, a fost deținut din partea poliției.

— **Dramă familiară.** O dramă sfășitoare s'a desfășurat zilele trecute înaintea tribunalului din Saina. Femeea Madeleine Perdillot, cândva actriță, s'a prezentat ca pârtoare contra fiului ei. Nefericita femeie a mărturisit următoarele:

Sunt cinci ani la mijloc, de când fiul meu Georges, care acum e de douăzeci și patru de ani, mă tot torturează, mă periclitează și prin amenințări stoarce bani dela mine. Mai nainte cu cinci ani a revoltat adânc vecinii, pentru scandaloasele scene, ce se petreceau în locuința mea. Când aceia, cari au auzit, ce se întâmplă, când au văzut fața mea brăzdată de palme, au întrebat pe copilul meu să spună, ce s'a întâmplat. El a răspuns, că m'am înbătat, am căzut și astfel m'am rănit la față. Soția portarului l'a făcut atent, că pe grumazii mei se văd urmele zugrumării. Copilul meu n'are nici un post. El crede că sunt femeie bogată.

El știe însă, că prin banii, ce i-a stors dela mine m'a sărăcit aproape. Din averea mea de odinioară au rămas numai urmele. Am încă o

casă în preț de 7000 franci și am un venit anual de 4000 franci. E caracteristic modul de trai a fiului meu. Ziua o petrece în pat. Prânzește tot în pat. La orele patru se scoală și atunci mă chină pânăce nu-i dau bani de ajuns pentru petrecerea de noaptea. Sunt nevoită să-i dau, căci la dincontră mă bate.

An am cheltuit cu el 25.000 de franci. Am adus pentru el aceasta jertfă mare, fiindcă mi-a spus, că să duce în America să-și vază de treburi. Am înțeles însă că i-a prădat cu amanta lui. Acum cearcă să facă un împrumut de 50.000 de franci, ce voiește să-i cheltuiască cu o cântăreață de orfeiu. Nu trece zi, în care să nu mă batjocorească. Mai nainte cu doi ani așa m'a bătut, încât numai a prin minune am scăpat de moarte. În o zi din vara anului trecut i-am dat o sută franci, sara a cerut alta sută, dar eu nu i-am împlinit cererea. Atunci a luat de pe masă sticla cu sodă și m'a lovit cu ea în cap, încât am zăcut o săptămână. Dupăce m'am recules, m'a luat de ureche și atâta a dat cu capul meu de părete până ce s'a rupt un pieptene. Peste noapte am scuipat sânge. În Dumineca următoare a venit acasă cu un brici și-a zis: »Pe cineva voi omori azi«. Nu mai pot die prezident, să rabd. Rog onoratul tribunal să mă apere de fiul meu.

A urmat apoi ascultarea copilului, care n'a putut să spună nu mai atât:

— Când sunt infuriat, atunci nu sunt responsabil pentru mine. Comit astfel de lucruri, pentru cari la urmă foarte mă căiesc.

Tribunalul l'a judecat la șase luni închisoare.

— **Semne bune.** La corul gr. cat. »Sfta Elena« din Cluj (Jokai-u. Nr. 6) sporesc înscrierile de membri ordinari și membri ajutători (taxa 5 cor. anual).

Comitetul roagă pe toți marinimoșii pentru ajutor la acest cor, care are să răspândească literatura la multe mii de oameni perduți și necultivați.

»Nu vă lăpădați de Sion«.

— **2400 ani sub apă.** Cinci cufundatori s'au pogorit nu de mult în mare aproape de insula Greciei, Cerigo, unde au dat de o galeră romană scufundată aci cu 500 ani înainte de Christos. Au scos din ea 11 amfore de pământ în formă clasică de mare valoare arheologică și multe alte obiecte prețioase. Tot acolo au mai aflat 13 corăbii turco-egiptene înecate în războiul din 1827.

— **Insolație.** Din Paris se vestește, că acolo în timp scurt s'au ivit 24 cazuri de moarte în urma marilor călduri.

— **Cununie.** Ni s'anonță cununia dșoarei Maria Nistor cu dl Aurel Gajia, profesor în Blaj, care se va celebra în 16 Septemvrie n. în Catedrala din Blaj.

Felicitări!

— **Ședință konzistorială.** Ieri (Vineri) nainte de amiază senatul școlar al konzistorului aradan a ținut ședință sub prezidenția P. S. Sale Episcopului Ioan I. Pap, fiind de față secretarul V. Goldiș, referentul școlar dr. G. Ciuhandu și asesorii I. Russu Șirianu, Tr. Vățianu și Iosif Moldovan.

— **Reuniunea română de muzică din Sibiu — la București.** Cum aflăm din izvor competent Reuniunea română de muzică din Sibiu va concerta pe la sfârșitul lunei acesteia în București. Se vor da două concerte mari în sala Ateneului cu program variat și ales. Pe urmă — se va reprezenta opera populară a d-lui Tudor cav. de Flondor »Moșul Ciocârlan« mai multe seri dearindul pe scena Teatrului Național cu puterile, cari au conlucrat cu atât succes și la festivalul »Asociației« de acum un an în Sibiu. Corul Reuniunii din Sibiu numără vre-o 130 de membrii, dame și domni din societatea intelectualilor din Sibiu. Aceștia împreună cu un grup de cântăreți dame și domni dela societatea bucovineană muzicală »Armonia« din Cernăuți vor porni, însoțiți

de muzica orășenească din Sibiu, cu totul vre-o 200 persoane, sub conducerea prezidentului Reuniunii, dlui asesor consistorial *Dr. Miron Cristea*, și acompaniați de dl *cavaler de Flondor* și de directorul de muzică dl *Kirchner* cu trenul de dimineața în 19 l. c. din Sibiu preste Turnu-Roșu spre capitala Regatului Român.

— **Alegere.** Duminecă în 27 August a. c. a fost alegere de învățator în comuna noastră Bujor, unde a fost ales cu totalitatea voturilor tânărul și harnicul învățator *George Dragoi*.

— „**Neamul Românesc**“ (nrul dela 27 August v.) publică un remarcabil articol despre *socialismul român* din penna dlui profesor universitar *Al. C. Cuza*, iar dl *N. Iorga* scrie despre datoria Ligei Române față de numeroșii escurzionști de peste hotare și despre palatul artelor.

— **Adunarea învățătorilor la Băile-Erculane.** Învățătorii din dieceza Caransebeșului s'au ținut adunarea în ăst an în Băile-Erculane. A fost cercetată foarte bine. Grăbit-a lume multă din toate părțile. Conzistorul a fost reprezentat prin dl protopop *Andrei Ghidiu*, care salută adunarea în mod foarte călduros, arătând în termeni aleși înșămăntătea învățaturii. Cei ce n'au putut lua parte, au trimis telegrame. S'au ales comisiuni și anume:

În comisiunea pentru cenzurarea raportului general se aleg: *Nicolae Velcu*, *Nicolae Găvrilă*, *Constantin Baia*, *Emilian Novacovici* și *George Joandrea*.

În comisia pentru cenzurarea raportului cassarului: *Constantin Diminescu*, *V. Tărian*, *Serafim Jurca*, *P. Ramneanțu*, *Nicolae Mircea*.

În comisia pentru cenzurarea raportului bibliotecarului: *I. Alexandrescu*, *Iuliu Ivanovici*, *George Părvu*, *G. Petrovici*, *Achim Peraan*.

Comisia pentru înscrierea de membri: *Traian Hențu*, *Constantin Dure*, *Dionisie Popovicici*.

Comisia specială: *Ion Pepa*, *Maxim Popovici*, *dr. P. Barbu*, *Petru Buzera*.

Comisia candidatoare: *St. Draghici*, *I. Cotărlă*, *I. Pepa*, *I. Gruescu*, *Mihai Crăciun*, *G. Jian*, *A. Miloia*, *Aurel Drăgan* și *Simion Ionaș*.

A fost premiată disertațiunea distinsului învățator *G. Joandrea*: »Limba maternă ca basă a învățământului și școala populară«.

Premiul de 30 de cor. l'a dat dl *dr. Cor. Jurca*. Disertația a fost ascultată cu multă atențiune și publicul de multe ori aplaudă frenetic.

Tot așa a fost ascultată și cetirea disertației dlui *M. G. Crăciun*, despre »Școala și poporul«.

Aceasta încă a fost premiată cu primul dat de dl *dr. G. Dobrin*.

În ședința a doua s'au cetit rapoartele. Adunarea viitoare se va ține în Ciacova.

S'au ales în comitet tot cei vechi. Fiind astfel terminate agendele adunării din ăst an ședința se încheie, iar membrii pleacă la expoziția din București.

— **Cununie.** Dl *Ignatie Vișoiu*, teolog absolut, se va cununa Duminecă în 3/16 Septembrie în biserica rom. gr. or. din *Todvărădia*, cu gentila dsoară *Gabriela*, fiica dlui *Alexandru Tieran*, comerciant și Român fruntaș pe valea *Murășului*. Dorim toate fericirile!

— **Circulare salutare.** Conzistoriul eparhial din Arad a dat în timpul din urmă două circulare, unul referitor la frecventarea școlii a băieților obligând preoțimea noastră să se pună și ea în serviciul cauzei prin mijloacele date de *amvon* și *referințele pastorale*. Deci să se predice.

Pe cât ne înveselesc dispozițiunile luate de Conzistorul eparhial în favorul școlii noastre, deci a poporului, pe atât ne doare necesitatea de a da îndrumări preoților să predice. Doar aceasta este o datorie atât de veche a fiește cărui păstor sufletesc, ce trebuie să fie îndeplinită cu conștiințiozitate din partea tuturora. Cel ce n'o îndeplinește, acelaia nu-i trebuie dat îndrumări, ci pedeapsă cuvenită.

Al doilea circular se referă la încassarea salariilor învățătoresți, spunându-se că pe viitor Conzistorul »nu va mai primi jalbe directe dela învățătoresți în privința salariilor restante înainte de a fi luat dispozițiunile cuvenite din partea proto-

presbiterului — inspector școlar și tot așa va uză de toată rigoarea față cu acei învățători, cari pentru viitor s'ar adresă, — ca unii în trecut — *organelor politice* cu încunjurul și desconsiderarea Conzistorului«.

— **Fuga unui jefuitor de bancă rus.** Se scrie din Londra, că *Belenzof*, renumitul jefuitor de bancă, care în 17 August sărise lângă *Pokow* din trenul, care mergea și de atunci i se perderă urmele, a sosit acolo și a povestit unui corespondent al ziarului »*Evening Standard*« următoarele:

— Ziarele au publicat diferite versiuni despre fuga mea. Cele mai multe informațiuni sunt opera fantaziei, sau numai simple povești, pe cari le-au inventat păzitorii mei, pentruca să-și ascundă vina lor. Cunoșteam de mult linia ferată pe care mă aduceau pe mine. Știam și acum că lângă *Pskov* de obicei trenul merge așa de încet încât poți sări din el fără să-ți se întâmple vr'o nenorocire. Pe aceasta mi-am bazat planul fugei mele. Pe când ne apropiam de linia amintită, am cerut voe să mă duc în cabinetul de toaletă.

Oficerul din escorta mea îmi dădu voe, cu atât mai mult, cu cât pe tot drumul m'am purtat în mod exemplar. În compania unui păzitor am căutat cabinetul. Păzitorul a rămas în ușe ear eu am intrat în cabinet și am încuiat ușa.

Acum începui prima dată să fiu agitat.

Parcă tot amarul înfocat, ar fi izbucnit din mine cu puterea elementelor. Mă apropiam de fereastră tremurând. Un moment și deja simțiam aerul liber.

Îmi adun toate puterile și 'n momentul următor, mă arunc pe fereastră.

Probabil că am căzut pe pământ cu petriș, căci am simțit durere în toate membrele.

Sângele îmi inundă capul. Eram deja aproape de leșin. Mă mișc din întâmplare și iată spre cea mai mare groază a mea, că mă rostogolesc în prăpastie. Acesta a fost norocul meu. Adecă m'am rostogolit într'o vâlcea, și apa rece avu un efect așa de binefăcător asupra mea, încât după câteva minute, m'am putut ridica și m'am refugiat în cea mai apropiată pădure. Agitația mare însă și rănilor îmi luară toate puterile. Cu totul istovit m'am culcat la trunchiul unei tufe și nu peste mult am căzut în leșin. Numai a doua zi mi-am venit în fire. Atunci spre norocul meu mare o luai la drum și 'n curând mă 'ntâlnii cu un țaran, care 'mi arată calea. Dela țaran aflai că și el face parte dintre revoluționari și mai ales de aceea e supărat pe guvern, fiindcă unul din frații lui a perit în război, iar pe tatăl lui l'au bătut cu cnuta. Numai prin bună-tatea țaranului mi-a succedat fuga.

Mi-a arătat o peșteră, în care am trăit o săptămână, cu mâncarea ce mi-o aducea el zilnic. Mai târziu îmi procură un pașaport pe nume străin și cu ajutorul acestuia am pribegit din sat în sat. În tot locul m'au găzduit revoluționarii, și mă provăzură bucuros cu banii trebuincioși, când au aflat, că eu am jefuit banca pentru scopul revoluției. După multe peripeții ajunsei în fine în *Riga*. Aici m'am îmbarcat și am venit la *Londra*.

— **Kecskeméti**, genialul hoț care a fugit cu milionul orașului *Budapesta*, după cum sunt informate zările ungurești, s'ar fi stabilit în statul american *Uruguay*, unde are fermă de model și se bucură de toate simpatiile, ba chiar și de stima cetățenilor americani, cari știu în ce chip a ajuns bogat. Se crede că el va jucă în curând și rol în politică, deoarece-ce în curând se va încetăteni.

Aviz altor »patrioți!«

— **Bandiți — cavaleri!** Scriind despre vandalismul comis asupra viliei primarului *Vio dela Fiume*, ziarul »*Fiumei Hirlap*«, care de altfel este în mare amicitie cu socoliștii, spune:

»În villă nu era decât doamna *Hortensia*, născută *Bakarcici*, soția primarului, de origine croată, cu copii și servitorimea. Aflând asta demonstranții, ca niște adevărați războinici cavaleri, au trimes o delegație la doamna măriă sa, spunându-i ca să părăsească villa, împreună cu copii, giuvaricalele, și banii, pentrucă acolo are să fie vandalism și ei, frații croați, n'ar voi să i-se întâmple vre-un rău.

»Doamna, după puțină meditare, a ascultat po-

vața, și-a adunat copiii, banii și toate scumpețurile și s'a refugiat în casa vecină.

»După acestea croații au dat năvală, cu o furie sălbatică și au spart și rupt în bucățele tot ce au găsit în villă: uși, ferestre, mobile, injurând trivial pe stăpân, pe care ar fi dorit grozav să-l prindă, să-l omoare nițel«.

Mai la vale, vorbind despre scandalele dela *Susak*, același ziar scrie, că demonstranții croați d'acolo au aclamat *Ungurimea* și au cântat versuri în care se laudă prietenia maghiaro-croată... De aceea numitul ziar și scrie cu simpatie despre acest banditism.

Manifestație.

Manifestație mare au făcut Luni după ameză toți lucrătorii din *Arad*, cu prilejul înmormântării lui *Crăciun*, victimă a fabricii de hârtie din *Arad*. Lucrătorii de toate breslele au însoțit la mormânt remășițele pă-mânțești ale nenorocitului pe urma cărui rămân văduva și 7 copii minori, și care 10 ani de zile a lucrat în fabrică pentru 60—70 cruceri pe zi. La cimitir s'au rostit vorbiriduoase, arătându-se greutățile vieții lucrătorilor și lipsa de dreptate a patronilor.

În manifestul scos cu acest prilej de comitetul socialist, se scrie:

Voi domni mari și dame a *Tulipaniei* la tot cazul veți rămânea reci. În cetățuia *Tulipaniei*, unde cei 13 martiri își dorm somnul vecinic, capitalul străin în numele sfânt al patriei omoară dearândul pe lucrătorii nescuțiți!...

Patrioți! Patrioate! Voi a-ți făcut sgomoc când mirosul leșiei v'a atins nasul în depărtare de 40—100 metri! A-ți sberiat! că vai de sănătatea voastră! Încă și reprezentația comunală s'a ocupat cu aceasta cauză, pentru-că era vorba de nasul vostru!...

Dar *Sâmbătă* au omorât zile numai un sărac lipit de pământ și numai o văduvă și 7 orfani au ramas fără cap de familie!... Ce-i aceasta?... Se plătește să vorbești despre așa un lucru?... Iar' foile bune de învățtoare de brânză?... Ei!... d'apoi să plătește să mă și scrii despre așa ceva?... Se plătește să pr-miți în inimile domniei voastre pline de dragoste tulipanului o jertfă a măcelăriei ascunse sub numele fabrica de hârtie?!... Nu! De bună samă cu nu, căci nu e vorbă numai de niște »vaga-bunzi fără patrie, despre niște socialiști!«...

Banditisme grecești.

Din *Bitolia* se telegrafiază, că *Sâmbătă* trecută o bandă grecească de 35 oameni a atacat între *Sellila* și *Gramaticova*, pe 8 Români din acest din urmă oraș.

Românii erau însoțiți de o escortă de 10 soldați turci. Cu toate că s'au schimbat numeroase focuri de pușcă, nici unul dintre Români n'a fost atins.

Trei bandiți au fost omoriți și un praznic grec, asociat al bandiților, a fost rănit.

Pe de altă parte se comunică din *Ianina* că în urma ordinelor primite, trupele turcești au început să urmărească cu strășnicie bandele grecești.

De curând trupele au ucis pe unul din cei mai primejdioși șefi de bandă, al cărui cadavru a fost transportat în *Ianina*.

Se mai vestește, că niște răsvrățiți greci făcuți prizonieri, au declarat că au primit ordin de a se înapoia în *Grecia*, sau a se risipi.